

Īsziņas

Labā ziņa:

lejuties čangaļu ādā

Divas dienas, 18. un 19. augustā Baltinavas novadā ciemosies Latvijas Nacionālā teātra aktieru grupa, lai iepazītu vidi, gatavojoties Danckovites lugas iestudējumam Nacionālajā teātrī. Pirmizrāde "Latgola.lv" notiks 21. oktobrī. Aktieri Baltinavā piedalīsies cūku bēres un ceps maizi, kā arī baudīs pašbrūvēto.

Slikta ziņa:

Rēķini mirušajam

Balvenietis Zigfrīds Kravalis ir šokā par viņšaulē aizgājušā kaimiņa pastkastīti Liepu ielā 2, ko jau ceturto gadu, viņaprāt, izmanto kā izgāztuvi. "Kaimiņš Ēvalds Aleksanovs miris jau pirms četriem gadiem, bet iestādes joprojām piesūta rēķinus. Piemēram, "San-tex" sagatavotais rēķins par jūliju liecina, ka mirušajam par ūdeni un kanalizāciju jāsamaksā nedaudz vairāk par 100 latiem. Vai tas nav absurds?" Z.Kravalis jautā.

Interesanta ziņa:

Apzinās, kādu valodu lietojam mājās

Vakar Ministru kabinets akceptēja Ekonomikas ministrijas rosinātās izmaiņas 2011.gadā plānotās tautas skaitīšanas anketā, papildinot jautājuma "Kādu valodu Jūs pārsvarā lietojat mājās?" atbilžu variantus un īpaši izdalot latviešu valodas paveidus. Tādējādi 2011.gada tautas skaitīšanas laikā apzinās cilvēkus, kas runā dažādos latviešu valodas paveidos, tostarp latgaliski. Tautas skaitīšana Latvijā notiks no 2011.gada 1.marta līdz 31.maijam.

Nepalaid garām:

Turnīrs šahistiem

28.augustā plkst. 9.00 Balvu Sporta centrā notiks vasaras noslēguma turnīrs šahā.

Nomedī otro pili. Guntis Apinis netālu no Balvu slūžām nomedija otro pili. Pirms gada piļu medību atklāšanas dienā viņš, tāpat kā daudzi citi kolēģi, palika bešā. Acīmredzot šis fakts medniekiem vieš cerību, ka šogad piļu medības būs veiksmīgākas. Ne spalvas!

Sākušās piļu medības!

Sestdien pulksten 16 visā Latvijā sākās ūdensputnu medības. Viens no pirmajiem Balvu slūžās pili nomedija balvenietis Oļegs Aleksandrovš. Viņš pastāstīja, ka pērn medību atklāšanas dienā palicis tukšā. "Šogad piļu ir vairāk," mednieks secināja.

Jānis Jaundžeikars, Valsts Vides dienesta inspektore Ausma Šņegova, Balvu mežniecības vecākais referents Edgars Skučs un mežsargs Helmutš Voits pie Balvu slūžām klusēdami klausījās, vai šāvienu neatskanēs ātrāk par nolikto laiku - pulksten 16.

Turpinājums 2.lpp.

Aizliecās stobrs

Kopā ar Oļegu Aleksandrovu medija Māris Salmanis. Kaut arī viņam pirmajā medību atklāšanas stundā veiksmē vēl neuzsmaidīja, M.Salmanis jokoja, ka medības sākušās veiksmīgi: "Šogad vismaz divreiz izšāvu." Pēdējoreiz mednieks mājās pārveda 6 pīles 2008.gadā. Mārim šķiet, ka nekad vairs neizdosies uzlabot personisko rekordu - pusotrā stundā *nogāzt* 23 pīles. Jāpiebilst, ka sestdien sastaptie mednieki labprāt dalījās tā sauktajos Minhauzena veiksmes stāstos. Piemēram, kāds mednieks tā bijis aizrāvis ar piļu medībām, ka nepamanījis, ka stobrs ne tikai pārkarsis, bet pat aizlicies par 45 grādiem. Ne mazāk savdabīgs stāsts ir par medībām Lubānas ezerā, kur desmiti, pat simti mednieku izšāuj 140 patronas, lai trofejā iegūtu divas pīles.

Nekonstatē pārkāpumus

Piļu medību atklāšana nozīmīgs notikums ir un vienmēr būs kontrolējošajam institūcijām. Desmit minūtes pirms medību atklāšanas Valsts Vides dienesta Jūras iekšējo ūdeņu pārvaldes vecākais inspektors

Veidosim kalendāru kopā!

Ik gadu "Vadugums" kolektīvs cenšas sarūpēt patīkamus pārsteigumus mūsu lasītājiem. Izņēmums nebūs arī 2011.gads! **Aicinām fotogrāfus kopā ar mums veidot nākamā gada krāsaino sienas kalendāru.**

Ikvienam aicinām elektroniski iesūtīt 12 kvalitatīvas fotogrāfijas un, iespējams, tieši jūsu foto rotās 2011.gada "Vadugums" kalendāra lappuses. Sižets - pēc izvēles, tiesa, fotogrāfijām jāatbilst gadalaikiem.

Fotouzņēmumu autors, kura foto izvēlēsies 2011.gada kalendāram, saņems balvu - "Vadugums" abonementu 2011.gadam!

Fotogrāfijas gaidīsim līdz 15.septembrim.

E-mail: vadugums@apollo.lv, edgarsgabranovs@inbox.lv

Nākamajā
Vadugunī

● **Mācīsies kopā ar mammām**
Apgūs mūziku no 4 mēnešu vecuma

● **Nojauc tipogrāfijas ēku**
Kas būs tālāk?

Viļānu novadā pie atpūtas kompleksa "Laimas nams" uzcelta un iesvētīta glīta kapela, kurā atrodas Dievmātes skulptūra.

9. lpp.

Ziemeļeiropas Trofi reids Rugājos.

4. lpp.

Piestājiens

Nesen, ciemojoties Kupravas pagastā, vēlreiz pārlicinājos par Latgales lauku nolemtību. Tāpat kārtējo reizi nopriecājos, ka mūsējie nav ar pliku roku ņemami un turpina neatlaidīgi cīnīties par izdzīvošanu. Nevilšus prātā ienāca salīdzinājums ar Ņujorku – kontrastu pilsētu, kā to bija pieņemts saukt padomju laikos. Tikpat kontrastējošas kā Manhetena ar Hārlemu, šķiet Kupravas tukšās *piecstāvenes* un turpat blakus esošais glīti iekoptais ģimenes privātipašums. Šeit līdzās drūmai pamestības sajūtai mājo gaiša, spītīga cerība. Atliek vien minēt – kas ņems virsroku? Pēc sarunas ar pagasta pārvaldnieku Aleksandru Tihomirovu radās iespaids, ka Kupravā *viss notiek!* Tiek rakstīti projekti un kalti nākotnes plāni. Iecerēts pat nosiltināt vienu no daudzdzīvokļu namiem, ko, starp citu, vēl nav paspējuši izdarīt Balvu pilsētā. Arī slēgtā Kupravas baseina vietā drīz būs SPA centrs ar pirtīm un hidromasāžas vannām. Tanī pašā laikā dzimstība pagastā katastrofāli samazinās, bet mirstība pieaug. Tie, kas vēl dzīvi un vēlas pelnīt pietiekami cilvēka cienīgai dzīvei, jau sen devušies uz ārzemēm vai Rīgu. Un rodas likumsakarīgs jautājums – vai pēc dažiem gadiem Kupravā vēl būs palicis kāds, kas izmantos jauno SPA centru un mācīsies milzīgajā, pirms pāris gadiem izremontētajā skolā? No otras puses, optimisti teiktu – ja nu uzrodas investors, kas attīsta ražošanu bijušajā drenu cauruļu rūpnīcā, radot milzumdaudz darba vietu! Tad Kupravā dzīve atkal sitīs augstu vilni un noderēs gan skola, gan nosiltinātas mājas, gan jaunais SPA centrs! Atliek novēlēt, lai optimistiem izrādās taisnība!

Irēna Tušinska

Turpinājums no 1.lpp.

Sākušās piļu medības!

Pirmais sastaptais mednieks. Balvenietis Oļegs Aleksandrovš pirmo reizi uz medībām bija atvedis sešpadsmitgadīgo brāļa dēlu – arī Oļegu Aleksandrovi. Jautāts, vai, sasniedzot 18 gadu vecumu, ies onkuļa pēdās, jauniets atzina, ka aizraujoši skatīties, kā notiek medības. “Noteikti gribētu pamēģināt,” puisis teica.

Jautāts, vai par lielu grēku uzskatāms fakts, ka, piemēram, kāds mednieks izšauj 5 minūtes ātrāk, J.Jaundžeikars paskaidroja, ka, pirmkārt, tas ir pārkāpums, otrkārt, neētiska rīcība attiecībā pret kolēģiem. “Ja visi nepacietīgi gaida, kāpēc viens var atļauties būt nekaunīgāks par pārējiem?” viņš jautāja.

Pirmie šāvieni Balvu slūžu apkārtnē izskanēja pēc pulksten 16. Arī citi medību noteikumu pārkāpumi reidā netika

Foto - E.Gabranovs

Pārbauda arī makšķerniekus. Valsts Vides dienesta Jūras iekšējo ūdeņu pārvaldes vecākais inspektors Jānis Jaundžeikars reida laikā pārbaudīja, vai mednieki un makšķernieki ievēro noteikumus. Balvu ezerā sastaptais Uldis Mārtužs inspektoram uzrādīja makšķernieka karti. “Viss kārtībā,” secināja J.Jaundžeikars.

konstatēti. Pārbaudītājiem nācās secināt, ka viss ir kārtībā gan ar ieroču lietošanas atļaujām, gan mednieku apliecībām un sezonas kartēm, kā arī ar mednieku morālo stāju (neviens nebija alkohola reibumā). Balvu mežniecības vecākais referents E.Skučs atgādināja, ka piļu medības ilgs līdz 30. novembrim. Tāpat jāatceras, ka dabas lieguma teritorijās aizliegts medīt ar svina skrotiņiem, jo tās piesārņo dabu.

Rugāju novadā

Trīs notikumi vienā

“Latvijas Avīzes” dienu Rugājos aptaujātie rugājieši vērtēja kā notikumiem bagātu. Vienas dienas laikā notika Valsts prezidenta Valda Zatlera oficiālā vizīte (tikšanās ar novada domes vadību, deputātiem, uzņēmējiem un iedzīvotājiem), Lilitas Zatlere ciemošanās Latgales reģionālajā atbalsta centrā “Rasas pērles” vardarbībā cietušiem bērniem un Ineses Ziņģītes lekcija par veselīgu dzīvesveidu Rugāju parka estrādē.

Apskauj prezidenta kundzi

Preses pārstāvjiem nebija iespējas piedalīties Valsts prezidenta Valda Zatlera sarunās, kā arī darba pusdienās ar novada vadību, deputātiem un uzņēmējiem. Laikā, kad V.Zatlers tikās ar deputātiem, Lilita Zatlere apmeklēja Latgales reģionālo atbalsta centru “Rasas pērles” vardarbībā cietušiem bērniem, kur viņa iepazīs ar darba specifiku un problēmām. Centra vadītāja Ilze Andža pastāstīja, ka “Rasas pērles” darbojas tikai vienu gadu. L.Zatlere ar kolektīvu pārrunāja problemjautājumus, kā, piemēram, māmiņu atrašanos centrā kopā ar bērniem. Izrādās, ne vienmēr tas vērtējams pozitīvi, jo nereti mammas klātbūtne apgrūtina bērnam iemācīt jaunas prasmes. “Bērns klausās gan māmiņas, gan audzinātāju teiktajā. Ja prasības un dzīves vērtības atšķiras, bērnam grūti izvērtēt, kurā padomā jāieklausās,” atzina centra darbiniece.

L.Zatlere bērniem uzdāvināja enciklopēdijas, spēles un mūzikas diskus. Tāpat viņa kopā ar bērniem veidoja aplikāciju. Kāda 11-gadīga meitenīte, ieraugot prezidenta kundzi, viņu mīļi apskāva. Pirms prombraukšanas L.Zatlere nofotografējās kopā gan ar kolektīvu, gan ar katru bērnu atsevišķi. Pāris stundas pēc šīs tikšanās L.Zatlere painteresējās, cik ilgi meitenīte, ar kuru viņai izveidojās sirsniņš kontakts, centrā uzturēsies. Prezidenta kundze nolēma viņai sarūpēt dāvanu. “To kopā ar fotogrāfiju pusaudze saņems jau tuvākajā laikā,” zina teikt I.Andža.

Lai vecais pat aliņam neprasītu

Latvijā pazīstamā veselīga dzīvesveida piekritēja Inese Ziņģīte rugājiešus un novada viesus pārsteidza ar ieteikumiem, kā uzturēt veselību un cīnīties ar stresu. Kā veiksmīgu piemēru viņa minēja musulmaņus: “Kad dēls ar vedeklu bija ārzemēs, viņi redzēja savdabīgu ainu – veikalā lamājās virs ar sievu. Ieraugot skatītājus, abi stridnieki teica: “Sorry, sorry”, un metās ceļos. Šādas darbības ļauj atslābināties un noņemt stresu, jo,

Foto - E.Gabranovs

Sagaida prezidenta kundzi. Latgales reģionālā atbalsta centra “Rasas pērles” vardarbībā cietušiem bērniem vadītāja Ilze Andža nešaubās, ka Lilitas Zatlere ciemošanās “Rasas pērles” bērniem un centra darbiniekiem atmiņā paliks vēl ilgi.

Foto - E.Gabranovs

Veselīga dzīvesveida piekritēja. Pēc lekcijas, lūdzot gan padomu, gan autogrāfu, Inesi Ziņģīti aplenca daudzi rugājieši.

vairākas reizes pieliekot pieres augstāko punktu pie grīdas, pastiprinās smadzeņu apasiņošanu. Tātad, ja sastridaties ar mājiniekiem, kritiet ceļos. Ticiet – visi aplūsis. Arī *vecāis* par kāroto naudu aliņam aizmirsīs.”

Tāpat I.Ziņģīte atklāja daudzus citus paņēmienus, kā nedraudzēties ar iesnām, izsargāties no lika, šķība un greiza mugurkaula. “Tikai ar rāpošanu,” bija viņas ieteikums.

E.Gabranovs

Latvijā

Atgādina par garīgām vērtībām. Valsts augstākās amatpersonas, piedaloties Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos Aglonas Bazilikā, savās uzrunās klātesošajiem atgādināja par garīgajām vērtībām. Valsts prezidents Valdis Zatlers pateicās par cilvēku ticību un spēku, ko esam parādījuši šajos grūtajos laikos, akcentējot gan ticību sev, gan ticību valstij. Zatlers arī uzsvēra, ka stiprs Latvijas pamats ir stipras ģimenes, kas balstītas uz kristīgām vērtībām. Tieši ticība cilvēkus spēj dziedināt, kā arī iedvesmot piepildīt savus sapņus.

Jūra kļūst aukstāka. Rīgas liča dienvidu daļā strauji pazeminājusies ūdens temperatūra. Tā krasi pazeminājas no plus 19 grādiem līdz tikai plus 10,8 grādiem. Sinoptiķi pārmaiņas skaidro ar to, ka vējš iegriezās no dienvidaustrumiem, austrumiem, kā rezultātā siltais virsejo slāņu ūdens tika aizpūsts prom no krasta un tā vietā piekrastē ieplūda aukstāks ūdens no dziļākiem slāņiem.

Izcīna medaļas. Latvijas pludmales volejbolisti Mārtiņš Pļaviņš un Jānis Šmēdiņš svētdien izcīnīja trešo vietu Eiropas čempionāta finālposmā.

Palīgā nāk valsts. Valsts ar savu finansējumu nākusi talkā, lai varētu salabot ziemā ar sniega nogrūvumu bojāto Gulbenes Vēstures un mākslas muzeja dūmeni. Tā atjaunošanai no valsts budžeta piešķīra 1362 latus.

Zaļģi pārcērt kabeli. Tehnisku problēmu dēļ vienu dienu nestrādāja ne CSDD Liepājas nodaļa, ne SIA “Scantest” Liepājas stacija, jo zaļģi bija pārcirtuši sakaru kabeli. Tā kā nodaļā nebija pieejas internetam, apmeklētāji nevarēja iziet tehnisko apskati un saņemt citus pakalpojumus.

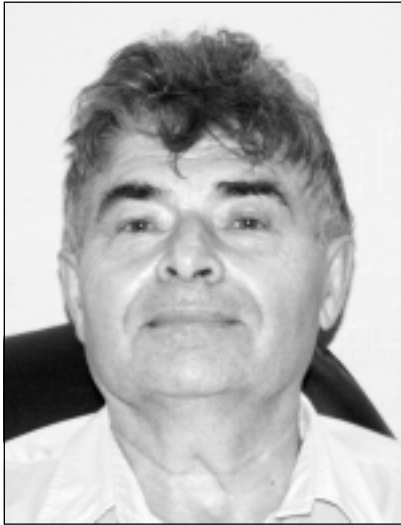
Iesper Doma baznīcas gaiļi. Svētdienas negaiss Rīgā atnesa ne tikai īslaicīgu lietu, bet arī pamatīgu zibeņošanu. Sašķaidītās garāžas Ziepniekkalnā un belziens pa Vanšu tiltu nav vienīgais zibens nedarbs. Zibens iespēris arī Doma baznīcas gaiļi, taču, par laimi, nekādus postījumus pašai baznīcai tas nav nodarījis.

Kļūs vēsāks. Šis nedēļas otrajā pusē laiks Latvijā strauji kļūs vēsāks - dienā būs ap +17, +22 grādiem, bet naktī temperatūra pazemināsies līdz pat +11..+17 grādiem, vietām valsts austrumos līdz +6..+9 grādiem.

Kā vērtējat Pasaules Bankas speciālistu ierosinājumu samazināt pensijas?

Viedokļi

Jācer uz deputātu veselo saprātu

ANTONS LOČMELIS, pensionārs

Pasaules bankas ierosinājums samazināt pensijas izklausās biedējoši, kas slikti ietekmēs Latvijas pensionārus. Pensionāriem jau tagad milzīga problēma sagādā samaksāt, piemēram, par apkuri. Tāpat mēs nereti esam spiesti pirkt un uzturā lietot nekvalitatīvus pārtikas produktus. Pensionāri necīgās pensijas iztērē acurmiņi, maksājot lielas naudas summas ne vien par apkuri, bet arī par medika-

mentiem. Šobrīd zāju cenas, manuprāt, ir nepamatoti augstas.

Uzskatu, ka starptautiskie naudas aizdevēji nav pietiekami iedziļinājušies kopējā Latvijas ekonomiskajā stāvoklī. Spilgts apliecinājums tam ir nesēnā Pasaules Bankas prezidenta Roberta Zēlika vizīte Latvijā, kad viņš paralēli sarunām ar valdības amatpersonām iepazīna arī tā saucamo *simtlatnieku* darba apstākļus. Cik noprotu, R. Zēliks pirms vizītes Latvijā bija pārliecināts, ka cilvēki, kuri iesaistījušies simtlatu stipendijas programmā, 100 latus saņem nevis mēnesī, bet gan dienā... Vai pēc šiem Pasaules Bankas prezidenta prātojumiem var būt jebkāda pārlicība, ka viņi saprot ekonomisko stāvokli Latvijā? Latvijā nav Rietumeiropa, kur pensionāri mēnesī saņem salīdzinoši lielas pensijas, tādēļ Zēlika kunga sajūsmā par 100 latu mazu atalgojumu mēnesī ir viegli izskaidrojama. Viņiem ir miglains priekšstats par situāciju Latvijā.

Es neticu arī V. Dombrovska teiktajam, ka pensijas nesamazinās, jo politiķi bieži melo. Arī pirms pašvaldību vēlēšanām solīja nesamazināt pensijas, bet jau dažas dienas vēlāk to izdarīja. Tautai jābūt

informētai par to, kas notiek valstī, lai iedzīvotāji varētu izteikt priekšlikumus problēmas atrisināšanai. Bēdīgi, ka viss norisinās slepenības plīvurā.

Izdzīvot ar 200 latu lielu pensiju mēnesī ir sarežģīti. Ja, piemēram, mēnesī par apkuri nākas samaksāt 128 latus, tad vairs nepietiek naudas nekam citam. Bet pensionāri taču arī vēlas, lai viņiem būtu telefons, gāzes plīts, ūdens. Ja ģimenē dzīvo 2 pensionāri, ir ievērojami vieglāk dzīvot, bet vientuļam pensionāram klājas ļoti grūti. Pensionāri jau arī nevar neko darīt lietas labā. Skolotājiem un ārstiem ir iespēja streikot, bet pensionāri ir bezspēcīgi. Atliek vien pajauties uz ministru un Saeimas deputātu veselo saprātu, proti, ka viņi nesamazinās pensijas. Ir jāsaprot, ka nav goda lieta darīt pāri pensionāriem, kuri visu mūžu ir godīgi strādājuši.

Fakti

● **Pasaules Bankas (PB) speciālisti ierosinājuši samazināt kopējo pensiju izmaksu, kas, viņuprāt, Latvijā varētu veicināt veiksmīgāku eiro ieviešanu, kā arī nodrošinātu budžeta stabilitāti.**

● **Pērnā gada beigās pensijas saņēma vairāk nekā 20% jeb 571,5 tūkstoši Latvijas iedzīvotāju.**

● **Aptuveni 81% pensionāru mēnesī saņem pensijas, kas ir mazākas par 200 latiem.**

cieš pensionāri, skaidrojams ar vienkāršu un sausu matemātisku aprēķinu. Tā kā pensionāru Latvijā ir daudz, arī naudas ieņēmumi, samazinot pensijas, ir salīdzinoši lieli. Tā rīkoties nav pareizi, bet nevajag arī naivi cerēt, ka pensiju vietā samazinās, piemēram, Saeimas deputātu ikmēneša atalgojumu. Viņi to nekad nav darijuši un diez vai darīs arī tagad. Tāpat es un, domājams, vairums Latvijas iedzīvotāju, netic Dombrovska teiktajam, ka pensijas nesamazinās. Šādi vārdi izskan, jo tuvojas vēlēšanas. Cilvēki vēlēšanu dienā aizies nobalsot, tad arī viss kļūs acimredzams.

Viedokļus uzklusija
A. Ločmelis

“Vadugunij” - 60

2010. gadā aprit 60 gadi, kopš iznāk “Vaduguns” (sākotnējais nosaukums “Balvu Taisnība”), tāpēc visa gada garumā centisimies ielūkoties vēstures likločos, ko pārdzīvojuši mūsu senči.

1980. gads

1. janvārī Balvu rajonā pirmais piedzima puika – jaundzimušā vecāki Olga un Pēteris Pilāti tolaik strādāja Balvu gaļas kombinātā. Janvārī izskanēja laba ziņa, ka katrs piektais daiļamata un suvenīru ražošanas apvienības “Daiļrade” Viļakas ceha strādnieks desmitās piecgades individuālo uzdevumu paveicis nepilnos četros gados. Gada sākumā rajona darbaļaudis apņēmas 1980. gadā nodot ekspluatācijā 5 dzīvojamās namus ar 168 dzīvokļiem, 35 Līvānu tipa dzīvojamās mājas, 10 cūku fermas 2815 stāvvieta un izveidot 12 kilometru ceļu ar šķembu segumu (Balvi-Kuprava). 26. janvāra numurā lasāma savdabīga skaidrojuma vārdnīca, kas ir kas. **Apavu remonta darbnīca** – vieta Balvos, kur ziemā uz pāris mēnešiem nododam glabāšanā vasaras apavus, bet vasarā – ziemas. Bieži vien tos tur arī salabo. **Aizgāju uz pastu** – zīmīte, ko pārdevējs uzliek uz veikala durvīm, aiziedams nezināmā virzienā. **Govs** – mājdzīvnieks, kas kolhozā “Krišjāņi”, pat pusbadā turēts, spēj dot 2,2 litrus piena dienā. **Cūku mājas desa** – jādōmā, ka tas ir cūku iemīļotākais ēdiens, ko par sešiem rubļiem un desmit kapeikām kilogramā piedāvā Balvu gastronomijas veikalā. Cūku izejamā desa pagaidām nav izdomāta.

Februārī rajona dāmas uzzināja, kādas ir jaunākās modes tendences. “Vaduguns” tolaik rakstīja: “1981. gadā gaidāma tērpa garuma, sevišķi ikdienā valkājamo tērpiem, pārsīnāšanās. Kleitām ieteicama “skolnieces” apkaklīte, kura piegriezta ar taisniem vai noapaļotiem stūriem, kā arī neliela, stāva apkaklīte. Kleitām ieteicamas jostīņas “veltnīši”, kas vairākas reizes apņem vidukli...”. Gada sākumā laikrakstā arvien biežāk lasāmi raksti par “Olimpiādi-80” un Olimpisko spēju talismanu – simpātisko, labsirdīgo lācēnu Mišu.

8. martā “Vaduguns” aicināja saudzēt vīriešus: “...bet kas ir vientuļš vīrietis? Bez sieviešu gādības viņš līdzinās aizlaistam diķim, kurš bieži vien ir ne tikai “pilns kā mārks”, bet arī nepievilcīgs un sociāli bīstams... Kur tos tagad meklēt? Dzērienveikalu priekštelpās, alus bāros, bufetēs, autoostās un tā tālāk. Tie ir vīrieši nu jau tikai par 75 vai 67 procentiem (alimentus no viņa pamatvērtības izrēķinot). Pirms lietošanas viņi ir nomazgājami, sasukājami, apģērbjami...”. martā uz Balvu ezera notika Latvijas PSR Mednieku un makšķernieku biedrības sacensības zemledus makšķerēšanā. Pirmo vietu individuālajā vērtējumā izcīnīja Leonīds Žukovskis (loms – 2,4 kg).

Aprīlī padomju tauta priecējās, ka L. Brežņevam piešķirta Ļeņina prēmija. Tiesa, vēsture klusē, cik liela tā bijusi. Visasprātīgāko aprīļa joku mūsu rajonā izdomāja Viļakas pilsētā: ...otrdienas vakarā iedzīvotāji no malu malām steidzās, lai pārliecinātos par aprīļa joku patiesumu: negribējās ticēt, ka pievakarē pilsētā nestrādās neviens veikals, kur varētu pārtikas produktus vai vismaz sērkokļus iegādāties. Gastronomu durvis greznoja uzraksts “Pārdevēja slimības dēļ veikals strādā tikai līdz 19.00.” Otrā visu iecienīta un vakara stundās ilgāk strādājošā veikala, kuru viļacēni sauc par dežurējošo, logā bija ielikts nenosakāmas krāsas un nenosakāmas formas papīra gabals, kura teksts vēstīja, ka 1. aprīlī veikals atvērts ierobežotu laiku, līdz pulksten astoņpadsmitiem...”.
Turpinājums 5. lpp.

Zinās pēc vēlēšanām

JEĻENA DIMITRIJEVA, Madonas reģionālās nodaļas Balvu klientu apkalpošanas centra vadošā inspektore

Jāatzīmē, ka Pasaules Bankas speciālisti iespējamo pensiju kopējo izmaksu samazinājumu izteica ierosinājuma formā, nevis kā obligātu rekomendāciju. Ceru, ka Latvijas valdība divkārt uz viena un tā paša grābekļa nekāps un pensijas

nesamazinās, jo nesēnā pagātnē politiķi pensijas jau samazināja un sastapās ar ievērojamu pretestību. Toreiz pensionāri, iesniedzot sūdzības apelāciju Satversmes tiesā, uzvarēja cīņā pret Latvijas valsti. Tas ir patīkami un svarīgi, ka pensionāri cīnās par savām tiesībām.

Pašlaik ir grūti prognozēt, kāds varētu būt iespējamā pensiju samazinājuma atskaites punkts, proti, kuras pensijas valdība uzskatīs par salīdzinoši lielām un sāks samazināt. Iespējams, valdības vīri uzskatīs, ka 200 latu pensijas ir pārāk lielas. Varbūt viņi uzskatīs, ka, lai ietaupītu uz sociālā budžeta rēķina, vajadzēs ķerties klāt pensionāriem, kuri mēnesī saņem 500 latus un vairāk. Piemēram, Balvu novadā 1898 cilvēkiem vecuma pensijas ir no 140 līdz 160 latiem mēnesī, savukārt virs 200 latiem mēnesī saņem tikai 5% iedzīvotāju. Tās ir ļoti zemas pensijas. Jebkurā gadījumā uzskatu, ka uz pensionāru rēķina risināt budžeta problēmas nebūtu prāta darbs un valdībai pastāvošā problēma jārisina savādāk.

Tas, ka finanšu krīzes laikā visvairāk

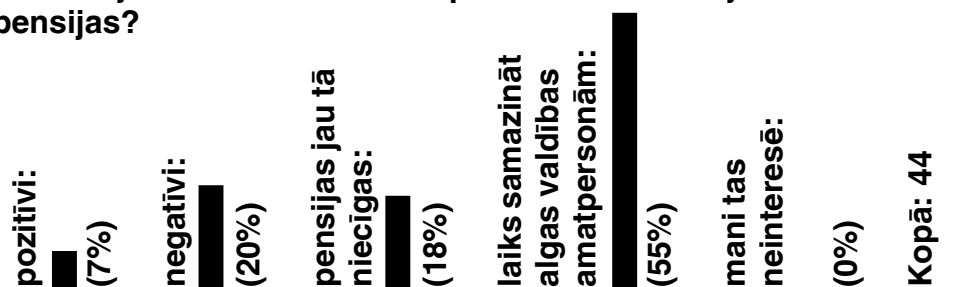
Re, kā!

Aptaujas rezultāti “Vaduguns” mājas lapā

www.vaduguns.lv

Kā vērtējat Pasaules Bankas speciālistu ierosinājumu samazināt pensijas?

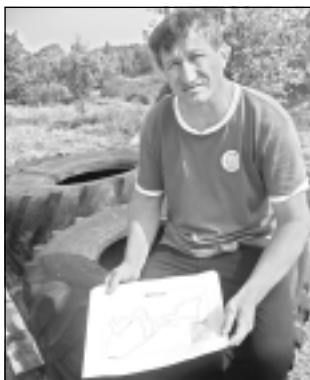
Reportāža

Ziemeļeiropas Trofi reids Rugājos

Aizvadītajā nedēļas nogalē, 14. un 15. augustā, Rugājos norisinājās Starptautiskās automobiļu federācijas Ziemeļeiropas zonas 4x4 čempionāta posms Trofi reidā "Rugāji Trophy 2010". Vienlaikus tas bija arī Lietuvas un Latvijas čempionāta posms. No Rugājiem "Dubļu Ērgļa" ekipāža sevi pie-teica un 2. vietu izcīnīja Gvido Andžs, Juris Kubulevs, Agris Mūrnieks un Gints Kravalis. Open klasē kā stūrmane brauca arī rugājiša Māra Orniņa, kurš vienu grūto apli veica ar motociklu, māsa Baiba Orniņa. Sacensībās piedalījās vairāk nekā 60 ekipāžas no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Krievijas. Skatītāji bezceļu šovu vēroja divu dienu garumā, bet sportisti piedzīvoja neaizmirstamu trasi. Dubļu apli, dzelzceļa stigas, purvi un krūmi - to uz savas ādas izbaudīja labākie Baltijas valstu bezceļu braucēji. Gan ar automašīnām, gan kvadracikliem viņi spēkiem mērojās sarežģītā un interesantā sacensībā. Medņu dubļu apli devās kvadraciklisti, viņiem sekoja arī automašīnu klases, standarta Tūrisma ieskaites dalībnieki, OPEN klases braucēji, gan arī paštaisīto automašīnu - TR3 braucēji. Trasē devās arī "Dubļu Ērgļa" ekipāžas. Vakarā da-lībniekus un viesus priecēja "Baba Toņa inženers" ar draugiem "Borowa MC". Svētdienā sākās cīņa par Rugāju lielo balvu. Pirmie "Bosch iesildīšanas apli" devās TR1 un TR3 klases braucēji, tad TR2 un OPEN klases braucēji. Savukārt "Stigas/SILA uzvaras apli" devās sporta automašīnas, lai noskaidrotu uzvarētājus. "Šis bija lielākais Trofy reida festivāls Baltijas valstīs, un par to jāsauc paldies Jānim Auziņam," saka Latvijas Automobiļu federācijas Trofi reidu komisijas priekšsēdētājs, sacensību sekretārs Krišjānis Vidušs.

Startā - viesi no Maskavas. Ar 204. numuru brauca maskavieši Jevgēnija un Aleksandrs Ņikiforovi, kuri finišēja ceturti.

Sacensību organizators un trases saimnieks Jānis Auziņš. Daudzi viņu atceras kā vienu no labākajiem 4x4 braucējiem Latvijā, bet tagad Jānis uz savas zemes jau pus gadu gatavo trases un organizē šīs starptautiskās sacensības, kuras kalendārā iekļautas jau pagājušajā gadā. Ja

vajag smagāku trasi, ekskavators rok bedres, ja vieglāku, bebru aizsprostu vietās pieber akmeņus, cērt krūmus. Jānim palīgā nāk meitas Linda un Liāna, palīdz Rugāju novada dome, arī Māris Magins, Aleksejs Gusevs, Guntis Cepurnieks, Sintija Alpe un vēl daudzi labi cilvēki.

Sezonas lideri. Rīdzinieki Ivars Roze un Nils Bernāns no komandas "RRT" uzvarēja Open klasē.

Madonieši paliek devītie. Valdis Madernieks, Valdis Jēkociņš un Andris Ošenieks startēja Madonas komandā "Signāls EM".

Dubļos līdz ausīm. Nereti grūtākajos apļu posmos mašīnas iegrima dubļu lāmās un tās vajadzēja vilkt.

Ar motociklu - Māris Orniņš. Viņš bija vienīgais motociklists, un Mārim izdevās veikt tikai vienu grūto apli.

Trasē kvadracikli. Skatītājiem bija interesanti vērot arī šos braucējus.

Lietuvieši paliek ceturti. Erlandas un Renaldas Karecku sporta bagijs būvēts uz automašīnas Nissan Patrol bāzes, ieliekot autobūvē ļoti lielu darbu. "Sporta mašīnā nereti nākas ieguldīt pat 20 tūkstošus latu," stāsta Jānis Auziņš.

Atklāšanas parādē. Priekšplānā Igaunijas autobraucēju komanda.

"Ja nevar viņcoties, tā nav gonka". Tā uzskata sacensību organizators J. Auziņš, tā domāja arī lielākā daļa smago un dubļaino Medņu trases posmu pārvarētāju.

Z. Loginas teksts, M. Orniņas un A. Štales foto

Trešdienas saruna

Trīs nedēļas jaunāka par Latviju

Arvien biežāk mūsu pusē notiek dzimtu salidojumi, kas pulcē radniekus no visas Latvijas un pat ārzemēm. Nesen Rugājos dzimtas salidojumā tikās Laicāni. Vecākā šīs dzimtas pārstāve VALENTĪNA KRAVALE nešaubās, ka visām Latvijas ģimenēm ik gadu jāsanāk kopā. "Tas ir vislabākais veids, kā apzināt sevi un savas dzimtas saknes," viņa uzsver.

Ulmaņlaikos ģimenes bija skaitliski daudz bagātākas nekā tagad?

-Protams. Kad māsiņa nomira, paliku es ar pieciem brāļiem. Viņi mani vienmēr žēloja un lutināja. Mamma nebija skolā gājusi nevienu stundu, tomēr uzskatīja, ka mums visiem jāizskolojas. Viņa vienmēr jokojā, ka visi, izņemot vecākus, staigā ar kulēm. Man gan to nevajadzēja darīt, jo, mācoties Smiltenes Lauksaimniecības tehnikumā, strādājām saimniecībā. Mums uzturs bija par brīvu. Skolu pabeidzu pirms kara, bet vācu laikā strādāju par kontrolieri kinoteātri Balvos.

Ģimenei piederēja 30 hektāri zemes. Kā pirms kara izvēs izvairīties no izsūtījuma?

-Acimredzot laimējās. Izglāba kāds paziņa, kurš, strādājot ciema padomē, mūsu uzvārdus izvītroja no šaušalīgiem sarakstiem. Jāpiebilst, ka mēs tolaik nemaz neatradāmies mājās. Kad krievu karavīri ienāca Abrenē jeb tagadējā Pitalovā, es biju Cēsis, kur strādāju pie saimniekiem. Vācu laikā mani neaiztīka, jo ļoti labi runāju vācu valodā. Jā, es pabiju pat Kurzemes katlā.

Kā tā?

-Tur mani aizveda brālis Aloizs. Jo projām atceros, kā mēs, grāvi gulēdami, raudzījāmies uz Liepāju, kuru bombardēja. Kad Balvos ienāca padomju karaspēks, atrados Kuldīgā. Tolaik karavīri arestēja visus vīriešus, kas divas nedēļas turpat pilsētā dzīvoja aiz sētas. Kā viņi tur mocījās! Nobadējušies gulēja dubļos. Vārijām kartupeļus un metām pāri sētai, lai vismaz kaut kā palīdzētu. Daudzi neizturēja – grieza vēnas u.t.t. Kad 1945.gada vasarā atgriezās Balvos, nesapratu, kur esmu atnākusi. Pilsēta bija nodedzināta – palikušas tikai trīs baznīcas un pāris būdes. Sāku strādāt mežrūpniecībā.

Jaunības uzvārds ir Salmane, bet salidojumā taču pulcējās Laicānu dzimta?

-Mamma ir Laicāne - viņa apprecējās ar Jāzepu Salmani. Vecaistēvs Laicāns ar ģimeni dzīvoja turpat netālu, Mūravā – bija ļoti jauka ģimene. Atceros, ka vectēvs mēdza uz sakrustotās kājas pēdas izšūpot bērnus. Pedējā kājas cēlienā viņš mūs pameta nedaudz gaisā un iesaucās: "U-pa-pā". Tas nozīmēja, ka pienācis laiks maksāt par sagādāto prieku – bija jāiedod buča. Visa mūsu dzimta bija ļoti muzikāla. Brālim Jānim nebija mūzikas instrumenta, uz kura viņš nemācēja spēlēt. Es savulaik spēleju citaru.

Viena no dzimtas salidojuma organizatorēm ir Regīna Čudāra, kura mūsu pusē pazīstama kā talantīga mūziķe?

-Jā, viņa ir mammas brāļa meitas

Vecākā dzimtā.

Valentīna Kravale dzimtas salidojumā rūpīgi pārskatīja dzimtas koku. Viņa lieliski atceras pagājušā gadsimta notikumus. Piemēram, Ulmaņlaikos sarkanajā ēkā (netālu no autoostas) linus pieņēmis bagātnieks Šmits. Ne mazāk bagāts bijis aptiekārs Kadackis, kā arī daudzie ebreji, kuriem Balvos piederēja bodītes. Jāpiebilst, ka viens no bodīšu īpašniekiem Valentīnai iemācīja runāt vācu valodā.

meita. Šobrīd man palicis tikai viens brālēns Jānis Kravalis, kurš dzīvo Valmierā. Arī pateicoties viņam un Jāņa sievai Matildei, īstenojās sapnis par kopā sanākšanu. Patiesībā esmu vienīgā, kas atceras vectēvu un vecmammu Jēkabu un Katrīnu Laicānus. Viņi izaudzināja sešas meitas un divus dēlus.

Kā jutāties, satiekoties ar radniekiem?

-Jauki. Kopā sanācām aptuveni četrdesmit cilvēki, tiesa, pārsvarā bērnu bērni. Ar prieku atcerējamies bērību un blēņas, ko darījām Mūravā. Pie vectēva ciemojamies bieži, jo no Dubļevas, kur dzīvoja mūsu ģimene, līdz Mūravai jeb Tīrumniekiem nebija tālu jāiet. Atcerējamies arī, ka pirmo velosipēdu Dubļevā iegādājās mans brālītis. Par 120 latiem pārdeva govī – tikpat maksāja arī velosipēds.

Vai mūsdienās cilvēki atsvešinās?

-Tur jau tā nelaime, ka jā. Tāpēc noteikti visām paaudzēm jānāk kopā un jādalās atmiņās, sapņos un vēlmēs. Jaunie taču nezina, kā mums gāja, kā mēs dzīvojam. Jāatgriežas pie vērtībām, kas mūsu tautu var iedvesmot attīstībai. Kārlis Ulmanis tolaik melnā mašīnītē ar vienu šoferi brauca pa Latviju... bez jebkādas svītas. Ieraudzījis mammu strādājam darzā, viņš izkāpa no mašīnas un aprunājās. Prezidentu interesēja, kā dzīvo vienkāršā tauta. Mūsdienu jauniešiem, arī politiķiem, nav it nekādas atbildības sajūtas. Dzīvo uz kaut kā rēķina.

Kas jādara lietas labā, lai situācija mainītos?

-Jāiemācās strādāt. Kas ir noticis brīvajā Latvijā? Vai bija prāta darbs iznīcināt lauksaimniecību un lopkopību? Ulmaņlaikā, kad audzējām bekonus, nedrīkstēja būt ne mazāk, ne vairāk kilogramu, kā noteikts. Tolaik, lai nodotu lopus promvešanai, Kubulu stacijā rinda stāvēja, jau sākot no Balviem. Neviens nelūmiņš uz cūkas nedrīkstēja būt! Celāmiem agri no rīta un cūkas mazgājām.

Tātad 10.Saeimā jāievēl darbarūki?

-Patiesībā jau nav jau par ko vēlēties. Ja politiķi līdz šim nav prātīgi saimniekojuši, kas var būt labāks nākotnē? Šķiet, viņi nelabosies. Mums pietrūkst tāda cilvēka kā Ulmanis, kurš atnāca un visus liekēžus atlaida. Ulmanis cilvēkiem deva zemi, deva iespēju strādāt. Piemēram, tēva mātai iedeva zemi meža vidūci Kubulu pagastā. Kas viņiem sākumā bija? Visapkārt celmi, zaru būda, radu sarūpētie mājdzīvnieki un sadzīves priekšmeti. Bet kāda ģimene izauga? Prieks skatīties, kā veicas uzņēmējam Pēterim Krampuzam.

Kāda tad ir labklājības recepte?

-Ulmaņlaikos cilvēkus mācīja strādāt. Padomju laikā, ko teica, to arī darīja. Cilvēkiem nebija jādomā, ko un kā? Iedeva lāpstu – ej un roc. Šķiet, pienācis laiks atgriezties pie vispazīnāmām vērtībām – jo vairāk iemācies bērībā, jo vieglāk dzīvē. Ne velti vecāka gadagājuma cilvēki prot gan šūt, gan aust, gan vērpt un citus darbus darīt.

Kā Balvi mainījušies pēdējos gados?

-Mūsu pilsēta ir skaista un jauka, kaut gan esmu dzirdējusi, ka Ventspils ir vēl skaistāka. Cilvēki mums ir labsirdīgi un atsaucīgi. Ja mēs vēl mācētos nebūt skaudīgi un nesaticīgi, būtu vēl labāk. Ne velti pagājušā gadsimta sākumā ik uz soļa cilvēki dziedāja un dejoja, tādejādi veidojot sirsniņas un draudzīgas attiecības. Kas ir tagad? Trīs vārdi un mūzika dun. Kur palikušas skaistās latvju dziesmas? Tagad nereti viens otram uzkaras kaklā un grozās – vai tā ir dejošana?

Un kā saglabāt možu garu un labu veselību?

-Esmu pārcietusi smagu operāciju, pēc kuras ārsti apgalvoja, ka atlīcis dzīvot 2-3 gadus. Par spīti dakteru teiktajam, rit jau 27. gads pēc operācijas. Mana labas veselības recepte, kas palīdzējusi nodzīvot jau līdz 91 gada vecumam, ir gaužām vienkārša - esmu optimiste, ēdu piemājas dārzeņus pašas izaudzēto, dzeru zaļu tēju un daudz kustos.

“Vadugunij” - 60

5.maijā laikrakstā lasāms “Balvu Taisnības” pirmā redaktora J.Laganovska raksts “Kas nekaiš tagad...” par avīzes tapšanas vēsturi: “...naktī (1950.gada aprīļa sākums) redzēju savādu sapni. Nākamajā dienā mani izsauca uz Centrālo Komiteju un paziņoja, ka būšot jābrauc uz Balviem par jaundibināmā rajona laikraksta “Balvu Taisnība” redaktoru. Kaut arī tikai uz laiku, līdz 1.septembrim, tomēr ļoti negribējās šķirties no iesildītā “Literatūras un Mākslas” sekretāra amata. Mēģināju visādi atrunāties. Nekas nelīdzēja...” Šajā pat laikrakstā lasāmi vēl divu bijušo redaktoru – P.Bāliņa un A.Kacēnas – raksti “Tas iegūlis sirdi uz mūžu” un “Toreiz bija pavisam citādi”. P.Bāliņš: “...kādu dienu redakcijā ienāca divas sīciņas meitenes. Stādījās priekšā un izteica vēlēšanos strādāt: Emīlija par grāmatvedi mašīnrakstītāju, Agnese par literāro līdzstrādnieci. Esot beigušas vidusskolu, rakstījušas domrakstus. Viss! Viņām nebija ko pielikt, man nebija ko jautāt...” A.Kacēna: “...grūti klājās, kad gribējām avīzi ilustrēt ar fotozņēmumiem un karikatūrām. Ne fotogrāfa, ne fotoaparāta mums nebija. Tolaik maz rajonā bija tādu, kas prata rīkoties ar fotoaparātu...”

Jūnijā “Vaduguns” rakstīja par padomju sadzīves tradīciju aspektiem, piemēram, ka pēc laulības reģistrācijas jaunie pāri noliek ziedus pie V.I.Čeņina pieminekļa, Brāļu kapos: “...diemžēl to vēl nedara visi...**par līgavas zagšanu** – šo tradīciju elementu vajadzētu nopietni pavertēt. Diez vai tā iederas padomju tradīciju pūrā? ...**par goda vārtiem** – nav pieļaujams, lai tos celtu dzēriena pudeles izkaulešanai...**par vārdu izvēli bērniem** – daži vecāki dod bērniem tādus vārdus kā Leticija, Jukudrums, Napoljons, Vabole un vēl citus mazāk “daiļskanīgus”...” Jāņos lasītāji secināja, ka ugunsķūrus aizstāj vecu riepu dedzināšana. “...Mājās pāmākusi, ieskatos spoguļi. Manu dienīņ, visa mute melna. Un baltā blūze arī apkvēpusi...”

13.jūlijā Viļakas trasē “Baltais briedis” notika laikraksta “Vaduguns” kausa izcīņas tradicionālais starprepublikāniskais motokross. Šajās sacensībās no lielā sporta atvadījās mūsu rajona labākie sacīkšu braucēji - PSRS sporta meistari V.Rakovs un A.Aņisimovs.

Augustā atrodams 143 gadus vecā Abasa Haksara ieteikums, kā ilgi dzīvot. Sirmgalvis apgalvoja, ka pats galvenais esot nenervozēt un nebārties, it sevišķi ar sievieti. Vadīdamies pēc šī zelta likuma, viņš pārdzīvoja visas savas 36 sievas.

Septembrī lazdukalnieši lepojās ar to, ka dienā noraka 9 hektārus kartupeļu – tos ieziemoja uz lauka stīrpās. Balvos ciemojās dzejniece no Kaukāza. “...Latvijā es atstāju daļu no savas sirds,” sacīja Olga Lubkovska, kas šeit uzrakstīja dzejoli “Mana Latvija” – par sirmā Kaukāza mīlestību uz zeltmataino meiteni Latviju.

2.oktobrī Tautas izglītības nodaļas vadītājam Līlijai Baunei piešķīra Latvijas PSR Nopelniem bagātās skolotājas goda nosaukumu. Rajonā 70 skolotājus apbalvoja ar PSRS ordeņiem un medaļām, pāri par 60 bija teicamnieki tautas izglītības darbā, 20 apbalvoja ar Latvijas PSR Augstākās padomes Prezidija Goda rakstiem. 23.oktobrī lasītāji uzzināja par jaunu eksperimentu Moldāvijā – par cūku fermu būvniecību no plēves. Ne mazāk savdabīgs ir populārā amerikāņu mūziķa Luija Ārnestonga ieteikums, kā uzzināt pareizu laiku, kas publicēts 25.oktobrī: “...jaunībā, kad es tikko kā sāku uzstāties, man nebija pulksteņa. Bieži vien naktīs, lai uzzinātu, cik tas rāda, es sāku skaļi spēlēt savu tauri. Spēleju līdz tam laikam, kamēr kāds no kaimiņiem sāka dauzīt pie sienas un skaļi lamāties: “Kāda neejdzība – pulksten trijos naktī spēlēt tauri!” Tā es vienmēr varēju uzzināt pareizu laiku...”

Novembrī izskanēja ziņa, ka motorrupnīcā “Sarkanā zvaigzne” radijuši jaunu mopēdu “Rīga-22”, kas ir ērts ekspluatācijā. 1980.gadā Balvu ielu kopgarums bija 28 kilometri, no kuriem 26,5 kilometrus klāja asfalts, bet 20,8 – bija spoži apgaismoti arī vakaros. 29.novembrī, kad Balvu kultūras namā notika tematiskais vakars “Veltījums Balviem” atklājās, ka savulaik vietā, kur atrodas Partizānu iela, bijušas dūkstis un tur noslicis zirgs.

Decembrī balvenieši pārmeta, ka salst dzīvokļos. Lai situāciju atrisinātu, tika nolemts pārtraukt siltā ūdens piegādi 10 dienas. Slikto apkures kvalitāti speciālisti pamatoja ar to, ka uzņēmums saņēmis nekvalitatīvas ogles. Gada nogalē dāvanu saņēma vijacēni – pilsētā izbūvēja ūdens mehāniskās attīrīšanas iekārtas. 1980.gadā rajonā konstatēja 18 trakumsērgas gadījumus.

Pedējā gada numurā lasāma informācija, kur sagaidīt Jaungadu. To izdarīt varēja Viļakas kultūras namā (varēja noskatīties uzvedumu “Vecā gada klūdas”, piedalīties masku ballē un dejot Viksnas ciema lauku kapelas pavadībā); Balvu rajona kultūras namā (karnevāls un disko mūzika, kā arī iespēja 1.un 2.janvārī noskatīties televīzijas raidījumu “Jaungada ugunīņa”) un Žiguru ciemata kultūras namā (loterija, rotaļas un karnevāls).

Balvu novada domē

12. augusta domes sēdes lēmumi
Pasniegs Atzinības rakstus

Nolēma piešķirt Balvu novada Atzinības rakstus: Balvu pagasta iedzīvotājam **Māritei Viksnai** par aktīvu darbību pagasta dzīvē un pozitīvu piemēru bērnu audzināšanā; Bērzkalnes pagasta iedzīvotājam **Gundaram Porietim** par neatlaidīgu un mērķtiecīgu uzņēmējdarbību; Bērzpils pagasta iedzīvotājam **Aijai Ikstenai** par aktīvu un nesavtīgu darbu pagasta iedzīvotāju labā; Briēzuciema pagasta iedzīvotājam **Silvijai Ločmelei** par dzīvesgudrības un prasmju iedzīvinašanu jaunajā paaudzē; Tilžas pagasta iedzīvotājiem **Larisai** un **Andrejam Klitončikiem** par zirgu pajūgu braukšanas sacensību organizēšanu un zirgu sporta popularizēšanu Balvu novadā; Lazdulejas pagasta iedzīvotājam **Valentinai Maksimovai** par ilggadēju un ražīgu darbu pagasta labā; Kubulu pagasta iedzīvotājam **Valentinai Smirnovai** par ilggadēju un ražīgu darbu pagasta labā; Krišjāņu pagasta iedzīvotājam **Artim Rižajam** par atsaucību un augstu pienākuma apziņu; Viksnas pagasta iedzīvotājam **Jānim Berņevam** par ilggadēju darbu lauksaimniecībā un agronoma zināšanu nodošanu jaunajiem zemniekiem; Vectilžas pagasta iedzīvotājam **Guntaram Pauliņam** par aktivitāti pagasta kultūras un sporta dzīves organizēšanā; Balvu pilsētas iedzīvotājam **Antonam Bozovičam** par Balvu pilsētas un rajona atpazīstamības veicināšanu, organizējot motokrosus un fotokonkursus "Baltā brieža" trasē, un vēsturiskā mantojuma saglabāšanu un nodošanu Balvu Novada muzejam; Balvu pilsētas iedzīvotājam **Imantam Kārklīnam** par ieguldījumu lauksaimniecības attīstībā un zemnieku apmācībā Balvu novadā; **Salmaņu ģimenes** uzņēmumam SIA "Amisa" par veiksmīgu uzņēmējdarbību un mēbeļu ražotnes izveidošanu; **Šupilovu ģimenes** uzņēmumam SIA "Lekos" par veiksmīgu uzņēmējdarbību un atbalstu lauksaimniekiem; Balvu pilsētas iedzīvotājam ārstei **Rutai Pastarei** par profesionālu darbu veselības aprūpes nodrošināšanā.

Piedalīsies amatnieku izstādē

Deputāti piekrita atbalstīt Balvu novada uzņēmēju un amatnieku piedalīšanos Rēzeknes uzņēmēju biedrības un Latvijas Darba devēju konfederācijas organizētajā uzņēmējdarbības izstādē šī gada 10. un 11. septembrī Rēzeknē. Iedalīja Ls 108 izstādes dalības maksas segšanai 50% apmērā, t.i. viena 12 m² liela stenda iegādei. Tāpat iedalīja pašvaldības transportu eksponātu aizvešanai uz izstādi un atvešanai no tās.

Deleģē pārstāvi

Deleģēja Balvu novada pašvaldības Uzņēmējdarbības konsultatīvās padomes priekšsēdētāju Ģirtu Teilānu kā Balvu novada pašvaldības pārstāvi biedrības "Latgales aparātūves tehnoloģiskais centrs" Biznesa inkubatora Balvu struktūrvienības pretendentu izvērtēšanas komisijā.

Rikos izsoli

Nolēma rīkot nekustamā īpašuma Partizānu ielā 66, Balvos (bijušā zemessardze), nomas tiesību izsoli. Nomas maksa mēnesī – 30 santimi (ar PVN) par kvadrātmetru.

Maina komisijas sastāvu

Atbrīvoja Dainu Tutīņu no Balvu novada pašvaldības Pastāvīgās iepirkumu komisijas locekļa pienākumiem. Šajā komisijā ievēlēja Andru Kudrjavcevu.

Apstiprina izsoles rezultātu

Apstiprināja 6. augusta Balvu novada pašvaldības nedzīvojamo telpu (ēdināšanas bloka) Brīvības ielā 47, Balvos, nomas tiesību izsoles rezultātus, nosakot par izsoles uzvarētāju i.u. "Valdogs" ar piedāvāto nomas maksu – Ls 0,40 mēnesī par vienu kvadrātmetru (bez PVN). Līgumu noslēgs uz 5 gadiem.

Atsakās no pirkuma tiesībām

Atteicās no pirkuma tiesībām uz 4 īpašumiem: Ceļinieku ielā 11, Balvos, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 1048 m²; Bērzpils ielā 48, Balvos, kas sastāv no zemes īpašuma 1335 m²; "Egliši" Balvu pagastā, kas sastāv no zemes īpašuma 4 ha platībā; "Brūklenāji" Tilžas pagastā, kas sastāv no zemes īpašuma 10,51 ha platībā, no kuriem lauksaimniecībā izmantojamā zeme 9,87 ha.

E. Gabranovs

Interesanti

Animācijas filmu tapšanas
noslēpumus mācās Balvos

No 10. līdz 13. augustam Balvos notika Latvijas mākslas, mākslas un mūzikas skolu pedagogu tālākizglītības kursi animācijā.

Uz kursiem bija ieradušies skolotāji, skolu direktori no Aizputes, Siguldas, Olaines, Ķekavas, Daugavpils, Līgatnes, Jaunpiebalgas, Nitaures, Ērgļiem un citām mākslas un mūzikas skolām. Kursanti uzzināja animācijas filmu tapšanas vēsturi. Izrādās, ka pirmā zināmā animācijas filma pasaulē tapusi 1906. gadā. Autors uzzīmējis uz tāfeles divas sejas un tās filmējis. Kameru viņš ik pa laikam apstādinājis un nedaudz izmainījis seju zīmējumus. Atsevišķie kadri vēlāk samontēti, lai radītu iespaidu, ka uzzīmētās sejas ir kustībā. Skatuves kustību pedagogs, diplomēts kinorežisors, animācijas pedagogs Dzintars Krūmiņš un animatore, māksliniece Dace Liepa stāstīja par animācijas tehnikām, programmatūru un filmu montāžas principiem, filmu tekstu ieskaņošanu, sagatavošanu izrādīšanai un filmu ierakstīšanu DVD. Daudz laika kursos nācās pavadīt, radoši darbojoties pie animēšanas un materiāla filmēšanas, montāžas, apskaņošanas. Noslēgumā dalībnieki demonstrēja savu veidoto filmiņu pirmizrādes. Kāpēc kursi notika tieši Balvos? Uz to jauku atbildi sniedza lektors Dz. Krūmiņš. Balvu Mākslas skolā jau tapušas aptuveni desmit animācijas filmas, bet pirmsākums bijis neparasts. "Pirms vairākiem gadiem pie manis filmu studijā "Dauka" ieradās divas Balvu Mākslas skolas pasniedzējas - Anita Putniņa un Rudīte Liepiņa, un

Foto - Z. Logina

Kinorežisors, animators Dzintars Krūmiņš māca animācijas filmu tapšanu. Interese par šo sarežģīto procesu bija daudziem skolotājiem no visas Latvijas mākslas skolām.

paskaidroja, ka viņām esot tikai divas stundas laika līdz prombraukšanai, bet es pa šo laiku lai parādu, kā notiek animācijas filmu izveide. Cik spēju, tik rādīju. Skolotājas pazīmēja, papētīja, papricējās, bet pēc pāris mēnešiem man pazvanīja, lai atbraucu un palīdzu visu sagatavoto materiālu salikt kopā," stāsta Dz. Krūmiņš. Viņam bijis liels pārsteigums, kad ieraudzījis milzu kaudzi ar sazīmēto materiālu. "Tas bija brīnums, ka divu stundu laikā viņas bija paspējušas daudz ko izprast un pat nodot tālāk saviem audzēkņiem, tāpēc palīdzēju tik atsaucīgiem māksliniekiem, kuri ar šo lietu ir labvēlīgi saindējušies, darboties, strādāt labāk un profesionālāk," piebilst

animators. Kursu dalībnieki strādāja jaunajā tālākizglītības centra datorklasē, kur tikai iepriekšējā dienā bija uzstādīti un saslēgti 26 jauni un moderni datori. Kā paskaidroja kursu dalībnieki, katrai sekunde, kas pazib uz ekrāna, vajadzīgi 12 zīmējumi. Tas nozīmē, ka, piemēram, maza lellīte jāpakustina 12 reizes, bet ja lellīšu ir daudz? Darbs pie animācijas filmu tapšanas ir ļoti darbietilpīgs. Armands Ausmanis no Aizputes mākslas skolas piebilda, ka lektori pratuši aizraut auditoriju, tāpēc kursi izdevušies ļoti radoši un interesanti. Par iespējām animāciju mācīties tieši Balvos gandarīta ir arī Balvu Mākslas skolas direktore Elita Teilāne.

Nodarbinātības valsts aģentūrā

Darba devēji vēl var pieteikties

Pateicoties piešķirtajam papildfinansējumam Eiropas projektā "Pasākumi noteiktām personu grupām", Nodarbinātības valsts aģentūras Balvu filiālei iedalītas vēl 56 darba vietas, no kurām - 20 invalīdiem bezdarbniekiem un 36 nelabvēlīgā situācijā nonākušajiem bezdarbniekiem.

Papildus no valsts budžeta līdzekļiem Balvu filiālei ir iedalītas 7 subsidētās darba vietas invalīdiem bezdarbniekiem, kuri varēs strādāt vienu gadu. Lai veicinātu mērķa grupu bezdarbnieku iekārtošanos darbā un iekļaušanos sabiedrībā, Nodarbinātības valsts aģentūras Balvu filiāles vadītāja Anna Veisa aicina darba devējus pieteikties uz invalīdu subsidētajām darba vietām. Pasākuma ietvaros darba devēji gūst iespēju nodarbināt bezdarbniekus valsts līdzfinansētajās darba vietās. Darba devējiem ir nodrošināta ikmēneša dotācija bezdarbnieku darba algām. Savukārt darba devējs, kas nodarbina bezdarbnieku ar invaliditāti, no NVA papildus saņem ikmēneša dotāciju algai darba vadītājam, vienreizēju dotāciju nepieciešamo iekārtu un aprīkojuma iegādei, kā arī tehnisko palīgīdzekļu izgatavošanai un iegādei, lai pielāgotu darba vietas bezdarbniekiem ar invaliditāti, dotāciju izmaksām par asistentu, surdotulku, ergoterapeitu pakalpojumiem. Ja darba devējs ir biedrība vai nodibinājums, kuras mērķis ir sniegt atbalstu cilvēkiem ar invaliditāti, NVA sedz arī izmaksas valsts sociālās apdrošināšanas obligātajam iemaksam. Darba devējiem jāpiesakās Balvu filiālē. "Uzskatu, ka šī ir reāla iespēja, kā palīdzēt cilvēkiem atrast darbu. Pie manis strādā Edgars Šolins un Pēteris Kukurāns, abi ir uzcītīgi darbinieki, viņiem var uzticēties, un ar viņu paveikto esmu apmierināta. Ar vienu strādnieku man ir līgums uz gadu, ar otru - uz diviem

Foto - Z. Logina

gadiem. Es maksāju nodokļus, bet darba algu invalīdam pilnā apmērā un nelabvēlīgā situācijā esošajam darbiniekam pusi no algas sedz Nodarbinātības Valsts aģentūra," saka uzņēmēja, individuālā komersanta "Rūķu nams" saimniece Margita Štāle.

gadiem. Es maksāju nodokļus, bet darba algu invalīdam pilnā apmērā un nelabvēlīgā situācijā esošajam darbiniekam pusi no algas sedz Nodarbinātības Valsts aģentūra," saka uzņēmēja, individuālā komersanta "Rūķu nams" saimniece Margita Štāle.

Z. Logina

Pieredze

Eksofisko orhideju gūstā

Orhideju krāšņums spēj apburt ar savu tonu un pustoņu daudzveidību, ziedu eleganto izsmalcinātību un sīksto dzīvotspēju. Ne viens vien literāts šo džungļu skaistuli nosaucis par krāšņāko ziedu pasaulē, apburošāku par rozi! Mūsu dzīvē orhideja ienākusi salīdzinoši nesen un uzreiz iekarojusi vēso ziemeļnieku sirdis.

Iemilējusies orhidejās

Pati pirmā orhideja žigurietes ILZES ŠAICĀNES mājā ienāca pirms gadiem astoņiem. Atvedusi no Ventspils, viņai to dzimšanas dienā uzdāvināja draudzene. "Biju patīkami pārsteigta par tik krāšņu dāvanu. Liels bija mans izbrīns par svešnieces lapām, ziedu krāsu, augsni (tolaik tā auga mulčā). Pārsteidza arī tās neparastie, vaskotie ziedi, kas nenovīta ilgāk par pieciem mēnešiem," atceras Ilze. Kad orhideju ziedēšanas laiks pārsniedza 3 mēnešus, viņa saprata, ka iemilējusies šajā puķē!

Ar orhidejas ienākšanu mājā sākās pilnīgi jauns laiks Ilzes puķu audzēšanas praksē. Radās vēlētās uzziņas aizvien vairāk par šo ziedu karalieni. Gan ar draudzeņu palīdzību, gan interneta starpniecību Ilze apguva jaunas iemaņas šo eksofisko ziedu audzēšanā. Ar laiku viņa saprata, ka nebūt nav vienīgā, kas sirgst ar *orhideju slimību*. Radās jauni draugi un interešu biedri. "Iepazinos ar lielisku domubiedri, orhideju kolekcionāri un Indijas fani, franču valodas tulku, kosmētikas firmas "L'Oreal" sabiedrisko attiecību konsultanti Esteri Braķi," stāsta Ilze. Kopš tā brīža orhideju audzētājas ar interneta palīdzību dalās pieredzē un jaunākajos sasniegumos šo krāšņo puķu audzēšanā.

Orhidejas pārsteidz ne vien ar ziedu skaistumu, bet arī ar šķirņu daudzveidību. Šo astoņu gadu laikā Ilze izaudzējusi neskaitāmas eksofisko ziedu šķirnes – falenopšus, cimbidijas, kabrijas, burragearas, nobiles un citas. Daudzas no lielveikalā pirktajām orhidejām nācies arī reanimēt, atzīst puķkope.

Ilze uzskata, ka ir daudz dažādu *kni-fiņu*, kas būtu jāzina orhideju audzētājiem, piemēram: par falenopšu gaisa saknēm, par to laistīšanu, par keikiem, par to, ka orhideja nemīl tiešus saules starus, jo tad to zaļās lapas apdeg un pārklājas ar brūniem plankumiem, par to, ka orhidejas nemīl pārāk daudz ūdens, jo tad lapas vist, par to, ka tās var audzēt hidrokultūrā.

Ar katru gadu Ilzes mīlestība uz orhidejām auga augumā un krāšņo ziedu skaits viņas mājās aizvien pieauga. "Patiesībā orhideja ir parazitaugs, kas aug uz koku stumbriem, tāpēc jau arī nav iestādīta zemē, bet koku mizās," smeļ Ilze. Aptuveni pirms trim gadiem puķumīle saprata, ka nevēlas apaugt ar orhidejām: "Ar lielu mīlestību un prieku tās sāku atdāvināt draugiem un radiem. Savukārt jaunie orhideju īpašnieki ar lielu lepnumu un gandarījumu dalās savos iespaidos, kad šis lepna zieda īpašnieces uzsāk savu ziedēšanu. Piemēram, mammai dāvinātā orhideja šogad pārsteidza ar 34 lielziediem," priecājas Ilze.

Ilze ir pārliecināta, ka daba un augi mūs uztver un saprot daudz plašāk, nekā mēs to spējam novērtēt. "Kā pa-

Ilze Šaicāne. Pret orhidejām Ilze izturas kā pret dzīvām, saprātīgām būtnēm, tādēļ ik pa laikam katrai no tām veltī kādu mīļu vārdu vai glāstu.

Orhidejas Valentīnas Kovalas kabinetā.

Agrāk Valentīna Kovalē aizrāvās ar kaktusu audzēšanu, līdz tiem piemētās kāda nezināma slimība un nācās tos likvidēt. Tagad sieviete ar aizrautību stāsta par jaunajām milulēm, to kopšanas īpatnībām un paradumiem.

teicību par to kopšanu šie augi dāvā mums savus ziedus. Ar savu ziedēšanu tie ienes mūsu ikdienā laimes sajūtu, kurai nav robežu," uzskata Ilze.

Kaut kas jauns un neparasts

Balvenietes ANITAS KALNIŅAS īpašumā ir aptuveni divdesmit orhidejas. Tās redzamas visur – gan darba kabinetā, gan mājās. Interesi par krāšņajiem augiem Anita sāka izrādīt pirms pieciem gadiem, kad šie augi Latvijā nāca modē. "Tajā laikā tas bija kaut kas jauns un neparasts, tādēļ interesants," atzīst sieviete. Iegādājusies pirmās orhidejas, Anita saprata, ka šie augi nesagādā daudz rūpju, turklāt zied vairākus mēnešus. "Ši puķe ir ļoti pateicīga audzēšanai, ar to nav gandrīz nekādu problēmu. Pat ja aizmirstas apliet, nekās!" pieredzē dalās orhideju mīlotāja. Tomēr, lai audzētu krāšņos ziedus, šis tas ir jāzina. "Orhidejām nepatīk, ja tās *pārlej*, tām nepatīk atrasties zem tiešiem saules stariem, tās ik pa laikam jāmeslo," stāsta Anita. Viņa atzīst, ka patīk visu krāsu orhidejas, taču vismīļākie ir dzeltenie toņi. "Kaut gan ... iepriecina arī visi violetie un baltie toņi. Manā īpašumā ir pat viena brūna orhideja," piebilst Anita. Pēdējā laikā kare iegādāties aizvien jaunus augus pamazām pāriet, jo neesot vairst vietas, kur tās izvietot, atzīst orhideju fane.

Kā eksofiski tauriņi

Balvenietes VALENTĪNAS KOVALES darba kabinetā pašlaik zied piecas orhidejas un vairākas vēl gaida savu kārtu. Savukārt mājās no deviņām milulēm ar ziediem Valentīnu šobrīd priecē tikai divas. "Tas tādēļ, ka mājās apstākļi ir nelabvēlīgi šo puķu audzēšanai. Ir pārāk

Ziedēšanas čempione. Šo orhideju Ilze Šaicāne uzdāvināja savai mammai. Šogad tā viņu iepriecināja ar 34 krāšņiem ziediem.

saulains. Savukārt darba kabinetā ir pietiekami ēnains, un orhidejām tas patīk," skaidro Valentīna.

Aizrašanās ar eksofiskajiem augiem radās pirms pāris gadiem, kad svētku reizēs kolēģes viena otrai sāka dāvināt krāšņos ziedus. Ar laiku klāt nāca citas, pašas pirktas orhidejas. "Orhidejas mīlu to ziedu formas dēļ, kas atgādina daudzkrāsainus, eksofiskus tauriņus. Turklāt, tās zied ļoti ilgi, pat astoņus mēnešus," atzīst Valentīna.

Ar lepnumu viņa rāda pašas parstādīto orhidejas dzinumumu un teic: "Tagad tā ir Latvijas pilsoņe, dzimusi Latvijā!" Valentīna zina stāstīt arī par pareizu orhideju kopšanu un sniedz kādu padomu šo ziedu cienītājiem: "Kad ziedi noziedējuši, bet kāts vēl ir zaļš, tas jebkurā brīdī vēl var *dzemdēt* jaunu dzinumumu, tādēļ labāk to nenogriez!"

Īsumā

Akmens grozā aug puķes

Balvos, Raiņa ielā, blakus Brāļu kapiem, garāmgājēji ievērojuši neparasti skaistu akmens grozu, pildītu ar krāšņām petūnijām, neaizmirstulēm un citām vasaras puķēm. Mājas saimniece Nadežda Sokolova stāsta, ka ideju izgatavot oriģinālo puķu dobi pērn aizguvusi no kāda žurnāla. Pakonsultējusies ar vīru - celtnieku, Nadežda tuvākā un tālākā apkārtnē sāka vākt akmeņus. "Vīrs pagatavoja cementa pamatu un izlika pirmo akmeņu kārtu. Man atlika aizpildīt grozu ar skaistiem ziediem," stāsta mājas saimniece.

Akmens ziedu grozs. Neparastā puķu dobe priecē mājas iemītniekus no pavasara līdz rudenim.

Pienācis laiks audzēt melones

Milzīgs pārsteigums gaidīja balvenieti Intu Kamšu, kad, pārstaigājot savu Verpuļevas dārzu, viņa konstatēja, ka iesēto kabaču vietā izaugušas istas melones. "Pavasari iesēju sēklas un domāju, ka izaugs kabači, arī izdīgušās lapiņas līdzinājās kabaču lapām. Tādēļ biju pārsteigta, kad dobē ieraudzīju jau pa pusei nogatavojušas melones," stāsta dārza saimniece.

Iespējams, Inta iedibinājusi jaunu dārzkopības modi, un, ja vasaras arī turpmāk būs tikpat svelmainas, kā šogad, varēsīm droši pāriet uz meloņu un arbūzu audzēšanu.

Manas *duņas*. Tā savas melones mīļi sauc Inta.

Akmens pārtop par sēni

Cilvēku iztēles lidojums nekad nebeidz pārsteigt. Arī šo - no diviem akmeņiem veidoto sēni - radijs cilvēka prāts un rokas. Šoreiz tās pieder Kupravas pagasta iedzīvotājai Ludmilai Zorinai.

Viļānu novada teritoriju veido Viļānu pilsēta, Viļānu, Dekšāru un Sokolku pagasti. Novads robežojas ar Rēzeknes, Riebiņu, Varakļānu un Madonas novadiem. Tajā atrodas trīs ezeri – Viļānu, Notras un Radopoles, kā arī vairākas upes, piemēram, Malta, Malmute, Kažava, Tiskade, Lauza. Uz Viļāniem mūspuses ļaudis bieži vien brauc katru mēneša 13.datumā, lai piedalītos Viļānu Romas katoļu baznīcas dievkalpojumā (tajā izveidota Gaismas jeb Dieva žēlsirdības sveču kapela, kur jebkurš savā nodomā var uzlikt degošu sveci), kā arī katru mēneša otrajā svētdienā, lai apmeklētu amatnieku tirgu. Tirgus Viļānos pulcē pircējus un pārdevējus no tuvākas un tālākas apkāmes kopš 1993.gada 1.maija. Līdz šim tas notika galvenajā – Brīvības ielā – un pilsētas stadionā, bet tagad tirgošanās atļauta Rēzeknes, Centrālajā un Raiņa ielā, kā arī pilsētas stadionā.

Priekšsēdētājs

Savilka jostas un atdeva parādus

ARNOLDS PUDULIS,
Viļānu novada domes
priekšsēdētājs

Viļānu novadu vadāt jau otro gadu. Kāds bijis šis laiks?

-Novada domes vadītājam ir nepateicīgs darbs. Krenči galvenokārt saistīti ar naudu. Ja ir nauda, tad visi esam gudri, bet ja tās nav, par darbiem un attīstību varam aizmirst. Ienākot novadā, Viļānu pilsētai bija izveidojies parāds. Kopējā parāda summa bija milzīga, bet gada laikā parādu esam atdevuši. Un – neņemot kreditus. Kā mums tas izdevās? Jāsavelk ciešāk josta. Samazinājām dar-

ba algas, likmes, štata vienības.

Ar ko nodarbojāties pirms ievēšanas novada domē?

-Biju Viļānu pagasta pašvaldības vadītājs, bet pirms tam – akciju sabiedrības "Lopkopības izmēģinājumu stacijas "Latgale"" darbnīcu vadītājs.

Cik lielu algu mēnesī saņem speciālisti un Jūs?

-Uz papīra man algā ir 810 lati. Iepriekš, strādājot pagasta pārvaldē, saņēmu vairāk. Līdz ar novada izveidi un parādu atdošanu, nācās pieņemt smagu lēmumu – algu samazināšanu speciālistiem. Vēl joprojām daudzi darbinieki, piemēram, sekretāre, zemes ierīkotāja, bērnu dārzā strādājošie, mēnesī saņem minimālo algu. Lielāka algebra ir tikai galvenajai grāmatvedei – Ls 460 uz papīra. Daļa speciālistu saņem algā pāri 200 latiem (uz papīra).

Kas, Jūsaprāt, raksturīgs Viļānu novadam?

-Novadā dzīvo 7,3 tūkstoši iedzīvotāju. Esam vidējs novads – ne mazs, ne liels. Par novadu izveidi domājot, jāsaka, ka loģiski tas netika darīts. Par rezultātiem vēl grūti spriest, tie būs redzami vēlāk. Tas, ka novadā jūtamies kā saimnieki, protams, priecē. Rajoni bija diezgan lieli, ne katrs pagasts tajos bija pamanāms. Lai gan tas prasīja jaunu dokumentāciju un liekus izdevumus. Tomēr galvenais, manuprāt, ir kadri. Ja tie ir savās vietās, novadā var dzīvot uz nebedu.

Ar ko nodarbojas novada iedzīvotāji?

-Pamatā tā ir lopkopība un lauksaimniecība. Darbu iedzīvotājiem piedāvā divas akciju sabiedrības, kā arī "Viļānu siltums" un "Viļānu namsaimnieki", vairāki iedzīvotāji strādā skolās un bērnu dārzos, bibliotēkā, kultūras namā un citās iestādēs. Daudziem cilvēkiem darba nav, viņi nāk uz pašvaldību pēc pabalstiem. Priecē, ka iedzīvotājiem ir iespēja saņemt 100 latu stipendiju un strādāt labiekārtošanas darbos. Lai gan daļa cilvēku negrib strādāt, viņi nedomā par nākotni, bet dzīvo, tā teikt, vienai dienai. Savukārt citi cenšas, strādā un priecājas par iespēju nopelnīt. Daļa iedzīvotāju, tāpat kā citviet Latvijā, devušies peļņā uz ārzemēm.

Kādi darbi novadā plānoti tuvākajā laikā?

-Apstiprināts ūdenssaimniecības projekts, kas sāksies augustā un turpināsies divus gadus. Tas izmaksās aptuveni 900 tūkstošus latu. Tuvākajā laikā plānojam iesaistīties projektā, lai rekonstruētu centrālo ielu. Par Eiropas Savienības naudu varēsim rekonstruēt tiltu un ielu 3 kilometru garumā. Nākamajā gadā iecerēts kultūras nama un bibliotēkas remonts.

Ar kādām problēmām ikdienā saskaraties visbiežāk?

-Darba un krenču, protams, pietiek. Dzīvojam pieticīgi, jo, kad nav parādu, dzīve šķiet vieglāka. Visam, kam gribētos, naudas pagaidām nepietiek. Novadā ir bedīga demogrāfiskā situācija – pirmajā pusgadā piedzimis 21 bērns, miruši 67 iedzīvotāji. Dzimšanas pabalstus nemaksājam, miršanas – tikai trūcīgām personām. Cenšamies nodrošināt obligātos pabalstus. Novada domes darbu ietekmē arī fakts, ka deputātu vidū pastāv viedokļu dažādība, jo pārstāvam četras partijas.

Ārpus darba atliek laiks ģimenei un vaļaspriekiem?

-Brīvā laika gandrīz nav, neesmu ne makšķernieks, ne mednieks, labprāt atpūšos mājās, apmeklēju dažādus sarīkojumus kultūras namā. Sieva ir bērnu dārzā vadītāja, mums ir 4 pieauguši dēli, viens no viņiem dzīvo Daugavpilī, trīs – Rīgā.

Ciemojamies Viļānu novadā

Viļānu Romas katoļu baznīca.

Katra mēneša 13.datumā šeit notiek dievkalpojums Fatimas Dievmātes godam. Ticīgie ļaudis no mūsu un citu novadu draudzēm kopā ar Viļānu klosterī kalpojošiem mariāņu tēviem pavada laiku lūgšanās.

Uzņēmējdarbība

Ar nostalgiaju pēc kolhozu laikiem

Akciju sabiedrība "Lopkopības izmēģinājumu stacija "Latgale"" Viļānos ar piederošajām fermām, lopiem, darbnīcām, tehniku un strādājošajiem ļaudīm atgādina nelielu kolhozu aptuveni pirms gadiem 30.

Saimniecībai ir 73 akcionāri, 6 no tiem lielāki. Par valdes priekšsēdētāju tajā strādā Valentīna Sarkane. "Šeit strādāju kopš 1987.gada, iepriekš biju ekonomiste. Sākumā darbojamies kā valsts saimniecība, kopš 1997.gada – akciju sabiedrība. Saimniecība nodarbojas tikai ar piena ražošanu. Kādreiz mums bija putni, zirgi, aitas, cūkas, bet laika gaitā palika tikai govīs," stāsta Valentīna. 90-tajos gados saimniecība izdzīvoja, to neizšķērdeja un neizdalīja. 1997.gadā izpirka saimniecības ēkas, inventāru, lopus, tad līdz 2009.gadam ņēma kreditus un iegādājās zemes platības. Govju ganāmpulks ir diezgan liels – 600 melnraibās piena devējas. Ganāmpulka atražošanai audzē telites, bet bulļišus pārdod. Lai varētu paplašināt ganāmpulku, plānots rekonstruēt fermu, jaunlopus pārvietot uz bijušo cūku fermu. Visam, protams, vajadzīgi līdzekļi. Valentīna par iespēju nopelnīt nesūdzas, saimniecība piedāvā darbu aptuveni 75-80 cilvēkiem. Apsaimnieko pāri par 1800 ha zemes, īpašumā ir 1200 ha, pārējā ir nomas zeme. Aptuveni 450 ha zemes gatavojas graudi, ko samals un izbaros lopiem. Saimniecībā strādā dažādi speciālisti – grāmatveži, inženieri, atslēdznieki, zootehniķi, veterināri, kā arī lopkopēji, traktoristi, strādnieki. Saimniecībā vadītāja uzticas saviem speciālistiem, jo uzskata, ka cilvēkiem jāļauj darboties. "Viens nevar būt noteicējs. Visus cilvēkus esam oficiāli pieņēmuši darbā. Vidējā algebra ir nedaudz vairāk par 200 latiem, speciālisti saņem aptuveni 300-400 latus mēnesī. Līdz ar krīzi bija jāizšķiras – mazināt algas vai darbiniekus. Visi strādājošie vēlējas saglabāt darba vietas, tāpēc par 10-15% samazinājām algas. Būs labāki laiki, būs lielākas algas," saka valdes priekšsēdētāja. Viņa uzskata, ka cilvēkam, kurš vēlas strādāt, ir iespēja atrast darbu. Bet bieži vien no darba meklētājiem (bez izglītības) nākas dzirdēt jautājumu nevis par to, kādi būs darba pienākumi, bet gan: cik man par to maksās. Vakances saimniecībā parādās tad, ja kāds pats aiziet no darba, vai arī viņu atbrīvo no darba par alkohola lietošanu vai zagšanu. "Tie, kas nestrādā, parasti arī pļēguro," atzīst Valentīna. Par 100 latu stipendijas maksāšanu viņai arī

Valdes priekšsēdētāja pie jaunajām telītēm. Govis pa dienu dzīvo ganībās, bet teliņi – kūti. Viņiem te nepārtraukti pieejams siens, spēkbarība un ūdens, ir iespēja brīvi pārvietoties pa kūti un iziet no tās, lai pasildītos saulītē. Savdabīga izskatījās arī govju ferma – tur govīs stāv nepiesietas ķēdēs, viņām pieejama dzemdību zāle un divas slaukšanas zāles.

savs viedoklis: "Eiropas Savienība šo naudu cilvēkiem, šķiet, dod, lai atradinātu no darba. Rudenī viņi bieži vien gaida, kad lapa no koka nokritīs, lai varētu to aizslaucīt tālāk. Dažkārt viens strādā, bet citi sēž, un saņem visi vienādi. Tas degradē sabiedrību, lai gan no otras puses – neļauj nomirt badā." Sāražoto pienu viņi pārdod uzņēmumiem "Valmieras piens" un "Rīgas Piena kombinātam". Par to, ka tuvāk būtu realizēt pienu Preiļos, Valentīna saka: "Preiļi ir tuvāk, bet tur nemaksā tā, kā vajadzētu, un tad, kad vajadzētu. Esam Latvijas patrioti, lai gan ir iespēja pārdot pienu dārgāk - Lietuvai. Mums kaimiņu zemes pārstāvji piedāvā par 2 santīmiem vairāk par litru piena, nekā tagad saņemam no Latvijas. Tomēr apzināties, ka jāatbalsta vietējais tirgus." Govju potenciāls saimniecībā ir labs. Ražīgumu ietekmē barības kvalitāte un daudzums. Jau sagatavoti aptuveni 10 tūkstoši zaļās barības rulloni, sapļauts siens un tiek vākta graudaugu raža. Vidēji no govīs gadā izslauc 6000 kilogramus piena. "Abidna, ka laukos bieži vien cilvēki ne paši strādā, ne cietim dod apsaimniekot zemi, bet aizaudzē to ar nezālēm," saka valdes priekšsēdētāja.

Tūrisma objekts

Uzburs jebkuru pasaku

Trīs gadus Dekšāru pagastā darbojas atpūtas komplekss "Laimas nams", kur atpūtniekiem un dažādu viesību dalībniekiem piedāvā gardu maltīti, sporta un ūdens izklaides iespējas, kā arī naktsmitnes.

Atpūtas kompleksa vadītāja Ina Svilāne stāsta, ka šeit ir vieta, kur ģimenēm kopā pavadīt skaistus atpūtas brīžus. Ideja veidot atpūtas vietu radās galvenokārt tāpēc, ka bija vēlme strādāt savā īpašumā, nevis ik dienu doties uz darbu skolā, kur skolotājas amatā aizvadīti 12 gadi. Ina strādāja sākumskolas klasēs, mācīja arī mājturību un veselības mācību. Varbūt nākotnē atgriezies skolā? "Nē, tas laiks jau garām. Man vajag lielus plašumus, lai peldētu," smeļ saimniece. Bieži cilvēki uz "Laimas namu" brauc svinēt dzimšanas dienas, kāzas, kristības un citus svētkus. "Atpūtnieki īpaši aktīvi uz šejieni brauc vasarās. Mums izveidojusies laba sadarbība ar Krievijas uzņēmējiem, katru gadu te atpūšas Itālijas tūristi. Brauc pie mums cilvēki arī no Francijas, Vācijas, Holandes un citām valstīm, kā arī no visas Latvijas. Ja kādu valodu īpaši labi nepārzinu, sarunā izmantoju vārdnīcas, smaigu un žestu valodu. Maksātpējīgāki, protams, ir ārzemju tūristi," stāsta Ina. No apmeklētājiem lielākoties dzirdētas pozitīvas atsauksmes par šo lauku idilli, ir pat teikts, ka tajā jūtama īpaša aura. Tas, vai cilvēks jutīsies apmierināts, atkarīgs arī no viņa paša noskaņojuma. Ja cilvēks labvēlīgs, tad pozitīvās emocijas neizpaliks. "Tas, kas ar mani noticis, ir liels brīnums. Man līdzās ir fantastiski cilvēki, kas palīdz iziet cauri grūtībām. Ikvienam novēlu tādus draugus un labus cilvēkus, kādi ir man," uzsver Ina.

Saimniece Ina. Viņa ir uzņēmīga, laipna, sirsnīga sieviete un divu meitu mamma, kas uzdrošinājusies strādāt un sagādāt "Laimas nama" apmeklētājiem skaistus svētkus un atpūtas brīžus. "Izvēli nenožēloju.

Savu darbu īpaši neanalizēju, bet vienkārši daru," saka saimniece. Savukārt Inas mammas nopelns ir krāšņi ziedošās puķu dobes, kas atgādina ziedu jūru apkārtni atpūtas namam.

"Laimas nams". Egles koka guļbaļķu namā atpūtniekiem piedāvā apmeklēt saunu, baseinu un aromātiskās masāžas, blakus tam izvietoti basketbola, futbola un volejbola laukumi. "Ja cilvēks ir maksātpējīgs, varam uzburt jebkuru pasaku," atzīst saimniece.

Izglītība

Darbs ir atbildība un Dieva sūtība

Dekšāru pamatskola ir skola ar sporta novirzienu, tajā mācās aptuveni 100 skolēni, strādā 20 gadus jauni pedagogi. Skolu apmeklē arī bērni ar vieglu garīgu atpalicību.

Skolas direktore Daiga Ceipiniece nāk no mūspuses – Dūrupes. Balvu pusē Daigai dzīvo brāļi Māris un Ainis Salmaņi, vecāki atdusas Priedaines kapos. Ar sirsnību viņa runā par savu audzinātāju Annu Jaudzemi, kura pratusi audzēkņiem iedot dzīvē līdzīgu daudz gaišuma un gudrības. Direktores amatā Daiga enerģiski strādā piecus gadus, iepriekš piecpadsmit gadi aizvadīti citās skolās, mācot veselības mācību un nepieciešamos mācību priekšmetus sākumskolas klašu skolēniem. Nesen nosvinēta skolas 100 gadu jubileja, rekonstruēts sporta laukums, uzbūvēta sporta zāle (tajā drīz būs elektroniskā tabula), tuvākajā laikā pie skolas būs dienesta viesnīca jeb internāts, izveidots parks un, iespējams, īstenosies direktores sapnis – baseina būvniecība. "Aizvadītajā ziemā neslimojām. Sporta nodarbības mūs ir norūdiņušas," atzīst direktore. Skolā aktīvi darbojas jaunsargi, tāpēc tuvākajā laikā plānots pie skolas iekārtot peintbola laukumu. Skolēni apmeklē vairākus pulciņus, piemēram, mākslas, futbola, vieglatlētikas, moderno deju, tautu deju, dramatisko, ansambli un kori.

Skolas ēka no ārpusē izskatās neliela, bet iekšējās pārsteidz ar gaišumu un mājīgumu. Skolēniem moderni iekārtotas klašu telpas, iegādātas jaunas mēbeles un divas interaktīvās tāfeles, izveidota atpūtas istaba ar iespēju spēlēt novusu, skatīties televizoru vai arī strādāt pie datora. Vecajā sporta zāles telpā ierīkota bibliotēka. Lai arī skolēnu skaits klasēs svārstās no 4 līdz 16 bērniem, apvienoto klašu skolā nav. Andreja Eglīša fonds no Zviedrijas finansē brīvzupu, tas ir, katram skolēnam piešķir 30 santīmus dienā zupas šķīvim, kā arī atsūta humāno palīdzību ar apģērbiem. Direktore gan saka, ka vairākas mazturīgās ģimenes apģērbus nevēlas ņemt, bet prasa naudu, lai ietu uz veikalu un iegādātos alkoholu.

Kas šajā skolā mazliet pārsteidz? Tas, ka skolēniem nav jāpērk darba burtnīcas, ka nav vienas garderobes, bet katram skolēnam klasē ir savs skapis (tajos atstāj arī mobilos telefonus), ka katram skolotājam viena diena nedēļā ir brīvdiena, jo arī peda-

Direktore D.Ceipiniece. Viņa ar vīru uzaudzina trīs dēlus – Jāni, Kārlī un Matisu. "Man patīk lauki, uz Rīgu es neietu dzīvot. Balvi ir mana dzimtā puse, uz turieni cenšos aizbraukt vismaz reizi mēnesī. Apcieņoju arī mammas māsu, kura dzīvo Gulbenē. Tiekos saviem bijušajiem klasesbiedriem, no kuriem daudzi izvēlējušies pedagoga profesiju, bet tad par skolu mēs maz runājam," stāsta Daiga.

gogam kādreiz jāaiziet pie ārsta, vai jāaizved pie tā savi bērni. Pārsteidz direktore ieinteresētība gan par pedagogu, gan skolēnu kolektīvu, un lielā vēlme, lai visiem skolā būtu labi. Patīkami gaisās krāsās iekārtots plašais direktores kabinets, kur viens stūritis atvēlēts darbam, otrs – atpūtai. "Braucu ar savu mašīnu, degvielu neleju par pagasta naudu. Esmu ļoti vienkārša direktore, nevērtēju sevi augstāk par citiem. Uzskatu, ka tā ir Dieva sūtība un milzīga atbildība rūpēties ne tikai par sevi, bet arī par citiem," atzīst D.Ceipiniece. Viņa uzsver, ka novadā prioritāte ir izglītības, kultūras un sociālie jautājumi. Labākajiem skolēniem sportā un mācībās ik gadu tiek piešķirtas dāvanu kartes. Pedagogu kolektīvs ir draudzīgs, kopīgi ne tikai strādā, bet arī atpūšas. "Bijām ar kuģi aizbraukuši uz Stokholmu, mācību gada noslēgumu un citus svētkus, piemēram, dzimšanas dienas, svinam zaļumos. Bērniem tas nav jāredz," saka direktore.

Mūsējie

Ar prieku atceras Bērzpili un Balvus

Aija Klauča (dzimusi Kaļva) 1981.gadā beidza Balvu 1.vidusskolu. Viņas vecāki nāk no Bērzpils pagasta, uz dzīvi Balvos ģimene pārcēlās 1975.gadā. Trīs gadus (no 2.līdz 4.klasei) viņa mācījās Bērzpils vidusskolā, joprojām atceras savus klasesbiedrus, piemēram, Rasmu Zvejnieci un Ivetu Tiltiņu. Pēc vidusskolas beigšanas četrus gadus viņa mācījās un strādāja Rīgā, tad māsas kāzās Sakstagalā iepazinās ar savu nākamo vīru un 1985.gadā pārcēlās uz dzīvi Viļānos. "No sākuma man šeit nepatika, bija grūti pierast. Bet tagad esmu iedzīvojusies šajā vidē un iepazīsusi vietējos cilvēkus," saka Aija. Piecpadsmit gadus viņa strādā par apdošināšanas konsultanti a/s "Balta". Dzīvo ar vīru personīgā mājā, abi dēli jau pieauguši. Vecākais dēls strādā Anglijā, jaunākais studē fizioterapiju Sporta akadēmijā. "Vīrs tagad saimnieko pa māju, jo ir pensionārs. Viņam nesen palika 50 gadi, iepriekš strādāja par ugunsdzēsēju Glābšanas dienestā. Kā es viņu apskaužu!" saka Aija.

Uz Balviem viņa ik pa laikam atbrauc apciemot mammu, kā arī ik gadu apmeklē kapusvētkus Bērzu kapos, jo tur atdusas tētis.

Saimniecība

Čakli un uzņēmīgi ļaudis

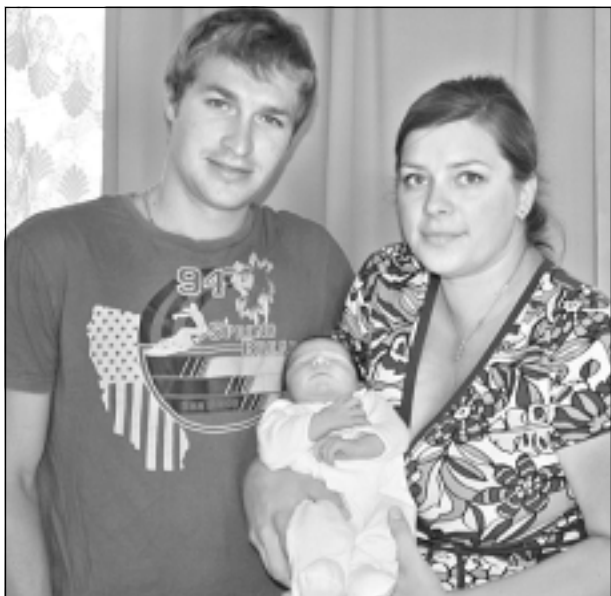
Viļānu novads var lepoties ar daudziem uzņēmīgiem cilvēkiem – par to liecina sakoptās zemes platības un liellopu ganāmpulki, kas, kā redzams gar ceļmalu vien, ganās cits aiz cita.

Zemnieku saimniecībā "Lazdu mājas" saimnieko Rīta un Antons Ikaunieki. Saimniecībā, kas dibināta pirms 19 gadiem, galvenokārt nodarbojas ar piena lopkopību, nedaudz arī ar gaļas lopu audzēšanu. Pašu vajadzībām audzē graudus, ja raža padodas laba, daļu graudu pārdod. Zemnieki apsaimnieko aptuveni 300 hektārus zemes, rūpējas par 130 liellopiem. Pirms trim gadiem Rīta pati slauca govīs, tagad darbam fermā pieņemti divi strādnieki (slaucēja un traktorists) un maiņas slaucēja. Vienu palīgu saimniecības darbos nācās atbrīvot, jo cilvēks nebija radis regulāri strādāt. Pienu saimniecība pārdod kooperatīvam "Trikāta" un uzņēmumam "Valmieras piens". Ģimene bagāta ar trim dēliem Jāni, Mārtiņu un Lauri. Abi vecākie dēli izvēlējušies darbu un dzīvi tālu no mājām, vienīgi Lauris, kurš septembrī uzsāks mācības 11.klasē, pēc gadiem domā pārņemt tēva saimniecību.

Rīta iekoptajā pagalmā. Viņu ģimenes māju apkārtnē lidzinās paradīzes stūrītis – puķu jūra visapkārt, gliņi nopļauts mauriņš, uzbūvēta lapenīte. Rīta iepriekš strādāja par pavāri, pašlaik palīdz vīram saimniecībā. "Darba ir tik daudz, ka visu nevar padarīt," saka saimniece.

Jaundzimušie

Ernests vai Klāvs. Kurš uzvarēs? 3. augustā pulksten 16.08 piedzima puika. Svars – 3,730kg, garums 55cm. Puisēna vecākiem Ingai Rezakovai un Mārim Lietuviem no Alūksnes šis ir pirmais bērniņš. Jaunie vecāki stāsta, ka mazuļa dzimumu zinājuši jau pašā grūtniecības sākumā. “Māris tik ļoti gribēja puiku, ka citu domu pat nepieļāva. Kad aizgājām uz pirmo ultrasonogrāfijas pārbaudi un daktere pavēstīja, ka puika arī gaidāms, pārsteigti nejutāmies, jo mēs to zinājām un jutām jau iepriekš,” stāsta Inga. Nākamais svarīgais uzdevums, par ko Inga un Māris vēl joprojām lauž šķēpus, ir vārda došana. “Es gribētu dēlu saukt par Ernestu, bet Māris visiem saviem draugiem jau paziņojis, ka dēla vārds būs Klāvs. Pagaidām gala lēmumu šajā jautājumā neesam pieņēmuši, taču izskatās, ka pēdējais vārds tomēr būs Mārim,” teic Inga. Jaunieši priecājas, ka par mazuļa dzimšanas vietu izvēlējušies tieši Balvu dzemdību nodaļu. “Mana mamma ir no Balviem, un šeit mums daudz radu un paziņu, tādēļ par gluži svešu pilsētu Balvus noteikti nevaram saukt,” saka Māris.

Tagad 13.datums būs vislabākais. 13. augustā pulksten 19.57 piedzima puika. Svars - 3,150kg, garums 53cm. Puisēna vecākiem Ritai Dunsikai un Aivaram Čakānam no Balviem šis ir pirmais bērniņš. “Par to, ka gaidāms puika, uzzinājām jau pirmajā ultrasonogrāfijā. Jāatzīstas, ka abi ar Aivaru bijām ļoti priecīgi, jo mums visapkārt vienas meitenes vien. Man pašai ir divas māsas, vienai no māsām arī ir meitiņa, tādēļ ļoti cerējām, ka šoreiz būs puika. Puika arī piedzima, par ko priecājamies ne vien mēs paši, bet arī mana mamma, jo viņa beidzot sagaidījusi pirmo mazdēlu. Tas nekas, ka dēls piedzima tā sauktajā “melnajā piektdienā”. Neesam mānīcīgi, tādēļ šo datumu uzskatām par vienu no laimīgākajām dienām mūsu ģimenē,” priecīga saka Rita. Jaunie vecāki stāsta, ka dēlu nosaukuši par Kristeru, jo no visiem variantiem šis šķita pats piemērotākais. “Tagad priekšā vēl viens uzdevums - atrast savam dēlam krustvecākus un sarīkot skaistas kristības,” stāsta jaunie vecāki.

Pirmo dēlu nosauc par Dmitriju. 13. augustā pulksten 0.04 ģimenes dzemdībās piedzima puika. Svars - 3,210kg, garums 52cm. Puisēna vecākiem Marinai un Valērijam Dzevaltovskiem no Ludzas šis ir pirmais bērniņš. Jaundzimušā vecāki stāsta: “To, ka gaidāms puika, uzzinājām tikai grūtniecības beigās, kaut gan paši par to bijām vairāk nekā pārliecināti.” Īsts pārbaudījums Dzevaltovsku ģimenei izrādījās vārda došana jaundzimušajam, jo sākumā Marina un Valērijs nevarēja vienoties par vārda variantu, kas patiktu abiem. “Man pašam patika vārds Romāns, bet Marina un abas vecmamma par manu izvēli nebija īpaši sajūsmā. Tad Marina piedāvāja dēlu saukt par Maksimu, taču arī šoreiz nevarējām vienoties, jo man šis vārds nešķita pats piemērotākais. Tad pie sevis nospriedu, ka rīts gudrāks par vakaru - gan jau nākamajā dienā vēl kāds vārda variants radīsies. Tā arī bija - pienāca 14. augusta rīts un mēs ar Marīnu atradām vārdu, kas patika abiem. Vienojāmies, ka mūsu dēlu sauks par Dmitriju,” stāsta Valērijs.

Būs Angelīna. 13. augustā pulksten 16.35 piedzima meitenīte. Svars - 3,320kg, garums 52cm. Meitenītes mamma Inta Kostarņenko no Tilžas pagasta stāsta, ka šis ir viņas pirmais bērniņš. “Ar vīru Andreju gaidījām, ka piedzims vesels un skaists bebīss. Mums bija vienalga, tas būs puika vai meitenīte - ka tikai viss kārtībā,” teica Inta. Jaunā māmiņa stāsta, ka par meitiņas vārdu ģimenē strīdu nebija. Andrejs piedāvāja meitu saukt par Angelīnu, Intai arī šis vārds patika, tādēļ citu vārda variantu vairs neviens nemeklēja. “Kādreiz, kad ar Andreju vēl tikai sapņojām par mazo, spriedām: ja būs meitiņa, viņu sauksim par Paulu. Meitiņa pie-teicās, bet šis vārds viņai vairs nelikās tik piemērots,” teic Inta. Jaunā māmiņa stāsta, ka Angelīna pirms nākušanas pasaulē vecākiem lika mazliet panervozēt. “Ārstu noliktais dzemdību datums bija ap 4., 5. augustu, bet viņa piedzima 13. augustā. Man tik ļoti gribējās ātrāk ieraudzīt mūsu mazo peciņu, ka katra gaidīšanas diena likās kā mūžība!” stāsta Inta.

No diviem vārda variantiem izvēlas Lienī. 14. augustā pulksten 2.00 piedzima meitenīte. Svars - 3,230kg, garums 52cm. Meitenītes mamma Dace Bukāte no Alūksnes stāsta, ka šis ir viņas pirmais bērniņš. “Ar meitiņas tēti Vladimīru jau laikus sākām domāt par piemērotāko vārda variantu. Sākumā padomā bija vārds Ksenija, bet, kad meitiņa piedzima, Vladimīram šķita, ka tas viņai īsti nepiestāvēs. Beigās abi vienojāmies, ka jaundzimušo sauksim īsti latviskā vārdā - par Lienī,” saka jaunā māmiņa. Viņa stāsta, ka mazulīte ar nākušanu pasaulē topošo māmiņu pārsteigusi nesagatavotu. “Ārstu noliktais dzemdību datums bija ap 20. augustu, tādēļ biju satraukusies, ka uz slimnīcu jābrauc ātrāk. Labi, ka vismaz līdzī nēmamās mantas jau bija saliktas,” teic Dace. Viņa stāsta, ka turpmāk ģimenē augustā būs par vienām svinībām vairāk - 11. augustā vārdadienu svin Daces māsa, bet trīs dienas vēlāk šūpuļsvētkus svinēs arī Liene.

Iespējams, ka meitu sauks par Lauru. 5. augustā pulksten 15.45 piedzima meitenīte. Svars – 3,350kg, garums 55cm. Meitenītes mamma Dace Aploka no Alūksnes rajona Liepnas pagasta stāsta, ka šis ir viņas otrais bērniņš. “Mājās mazo māsiņu gaida brālis Lauris, kuram ir gads un astoņi mēneši,” saka Dace. Jaunā māmiņa līdz pat dzemdību dienai dzīvojusi neziņā par gaidāmā mazuļa dzimumu, jo visās sonogrāfijas pārbaudēs viņš cītīgi slēpās. “Mūsu ģimenē viens puika jau ir, tādēļ vīrs Jānis otro gribēja meitiņu. Visiem par lielu prieku vīra cerības piepildījās un mums piedzima meitiņa. Pagaidām vēl neesam vienojušies, kā viņu sauksim, bet dažī varianti jau ir padomā. Ļoti iespējams, ka beigās paliksim pie iepriekš izdomātā vārda un meitu nosauksim par Lauru,” saka jaunā māmiņa.

Gaidītā dēla vietā piedzims meitiņa. 10. augustā pulksten 0.12 piedzima meitenīte. Svars - 3,480kg, garums 55cm. Meitenītes mammai Floarijai Gorlačovai no Alūksnes rajona Māilupes pagasta šis ir trešais bērniņš. “Tagad 10 gadīgajai Samantai un Stanislavam, kuram jau 7 gadi, būs vēl viena māsiņa,” teic Floarija. Viņa stāsta, ka līdz pat dzemdību dienai mazuļa dzimums palika noslēpums. “Tētis Dzintars un abi bērni gaidīja puiku, bet dēla vietā piedzima vēl viena meitiņa. Ļoti iespējams, ka viņu sauksim par Karīnu, jo tādu vārdu mazajai māsiņai izvēlējās Samanta,” saka nu jau trīs bērnu mamma. Viņai Balvi ir pavisam sveša pilsēta, kurā nekad nekad nav būts. “Es jau smejos - Balvos cieņojos pirmo reizi, un uzreiz uz dzemdību nodaļu,” teic Floarija.

Vēl dzimuši:

27. jūlijā pulksten 8.53 piedzima puika. Svars - 2,910kg, garums 48cm. Puisēna mamma Gita Keiša dzīvo Baltinavas novadā.

1. augustā pulksten 13.09 piedzima puika. Svars - 3,600kg, garums 57cm. Puisēna mamma Ludmila Ladigina dzīvo Viļakas novadā.

Lappusi sagatavoja S. Karavoičika

Man patīk pārmaiņas

VENERANDA RIUČA šobrīd strādā akciju sabiedrības "Balta" Balvu filiālē par klientu darījumu vadītāju, taču apdrošināšanas jomā darbojas jau kopš 1974. gada.

Daudzi viņu sauc vienkārši par Veņu un, neiedziļinoties detaļās, uzskata par savu apdrošinātāju. Klientam nav jāizprot katra cilvēka, pie kura viņš griežas, darba specifika, taču jāiziet zināšanām un apmierinātām. Veneranda ir tas cilvēks, no kura staro optimisms un labestība. Taču šīs īpašības ir tikai vienas no daudzajām, kas nepieciešamas darbā ar klientiem. Svarīgas ir zināšanas, un ne vienmēr tām jābūt dziļi profesionālām. Piemēram, kāds klients vēlas sarunu sākt par jaunumiem savā pilsētā. Te atbilde: "Nezinu", nedrīkst būt! Tāpēc Veneranda rītā sāk ar ieskatīšanos kompānijas "Balta" mājas lapā un darba jaunumu uzzināšanu, bet tad internetā atver Latvijas ziņu portālus un Balvu novada mājas lapu. Diena var sākties.

Pamats šai profesijai ielikts sen, mācoties Rīgas Uzskaites un kredīta tehnikumā apdrošināšanas jomā. "Tagad studentiem nav norīkojumu doties darbā uz vienu vai otru vietu, bet man bija. 1974. gadā nokļuvi Ludzā praksē, kur bija mana pirmā darba vieta. Vēl tagad atceros, kā es, jauna meitene, aizbraucu revīzijā uz ciema padomi, bet priekšā man sēdēja kungs ar sirmu galvu. Sajūta diez ko laba nebija, taču darbu paveicu," pirmos soļus darba dzīvē atceras Veneranda. Viņa arī tagad saka, ka jauniešiem, kuri gatavojas mācīties ekonomiku un kļūst par finansistiem, jābūt gataviem pārmaiņām. "Visi atceramies, cik daudz prasmju prasīja datorizācija, jaunu programmu ienākšana darbā, saskarsmes un psiholoģijas pamatu zināšanu apguve. Taču man pārmaiņas patīk - patīk, ja cilvēks var ātri pārslēgties no viena, pierasta darba, uz jaunu un mazāk pazīstamu, prot mierīgi un ar prātu iet līdz dzīves ritmam. Man ir izdevies, un arī par to jāpateicas, kā smejas, finansista analītiskajam prātam," domā V. Riuča. Viņa uzskata, ka mainās darba nosacījumi, mainās likumdošana, arī cilvēks savā attīstībā nevar apstāties. Ir jāpieņem jaunais un jālauj tam ienākt savā darbā ikdienā. Tas, kas bijis labs vakar, ne vienmēr būs labs šodien. "Man bijuši daudzi amati, bet es nevēlos tos pārskaitīt. Taču katru es centos izziņāt līdz pat detaļām," piebilst Veneranda.

Foto - Z. Logina

Veneranda Riuča "Baltas" Balvu nodaļā. Viņai patīk, ka darbs ir ar cilvēkiem, un tas, ka iegūtā darba pieredze ļauj strādāt profesionāli.

Ja kāds domā, ka finansists strādā tikai ar skaitļiem un ka, piemēram, grāmatvedis, ir *sausa* profesija, tas dziļi maldās. "Man ir interesants darbs, kas ikdienā dod prieku, jo es tiekos ar dažādiem cilvēkiem. Man ir iespēja apmeklēt kursus, seminārus. Atceros, kā priecājos psiholoģijas pasniedzēju Māru Dālderī satikt pēc gadiem otrreizējā seminārā. Lai arī dodos pie klientiem, vairāk strādāju ofīsā, kurš mums ir ērts un patīkams, jo nereti arī darba vide dod savu pozitīvo lādiņu. Mani darbarīki ir telefons un dators, taču vissvarīgākais ir cilvēks, kurš apņemas man pretī un meklē atbildi uz savu jautājumu," stāsta Veneranda. Viņa šobrīd pārdzīvo, ka cilvēkiem ir mazāk naudas un kritas dzīves līmenis. Tas iespaido arī apdrošināšanas kompāniju darbu. Taču prieku rada tas, ka bērniem ir darbs, ka dēls varbūt izvēlēties studēt ekonomiku. "Ja kādam interesē ekonomika, tas lai droši mācās par finansistu. Es sapņoju par medicīnu, bet tagad ne mirkli nenožēloju, ka dzīve man piedāvāja citu ceļu un iespējas," sarunu noslēdz Veneranda Riuča.

Labi jāzina likumdošana

VIJU ŠKERBU satieku savā ilggadējā darba vietā - Valsts ieņēmumu dienestā, kur viņa strādā par nodokļu inspektori. Vija ir pārliecināta - finansists ir ļoti vajadzīga profesija, bet tā jāstudē tikai tiem, kuri jau no skolas gadiem draudzējas ar matemātiku, ekonomiku, psiholoģiju, jo šīs zināšanas būs visnoderīgākās.

Uz jautājumu, kādi ir šīs profesijas plusi un mīnusi, Vija atbild, ka plusu ir vairāk, īpaši, ja ir labs un atsaucis darba kolektīvs, kāds tas ir Vijai pašlaik. Droši vien, ka pie plusiem var pieskaitīt darbu telpās, ofīsā, taču tikpat labi to var likt arī mīnusu ailē, jo nereti, ejot pārbaudēs, ziemā kādā uzņēmumā nākas salt, piemēram, kokzāģētavā. Labi, ka par darbu var saņemt noteiktu algu noteiktos datumos, kā arī ir sajūta, ka tavs darbs vajadzīgs cilvēkiem. Taču negatīvas emocijas nākas pārdzīvot, kad jāpielieto sodi. Nevienam uzņēmējs nesaka, ka pārbaudēs nāk stingrs darbinieks. Parasti saka, ka ir piekasīgs. Kā mīnusu var minēt to, ka bieži mainās likumdošana, tādej visam jāpaspēj izsekot līdzī. "Man nav gatavas receptes, ko ieteikt tiem, kuri izvēlas šo profesiju, bet gribas iedrošināt jaunos, lai nebaidās, jo sākums vienmēr ir grūts, turklāt prasības aug," saka Vija Škerba. Viņa pēc Rīgas Uzskaites un kredīta tehnikuma beigšanas uzsāka darbu Balvos, Finanšu nodaļā. Taču prasības augs, izglītību ekonomikā vajadzēja atjaunot, tāpēc Vija pabeidza arī Rēzeknes Augstskolu, iegūstot otrā līmeņa augstāko izglītību. Mainās daudzas lietas, taču pamati, līdzīgi kā reizē, paliek arī šajā profesijā. Vija atceras, ka savulaik bija jāaprēķina lauksaimniecības nodoklis, ēku nodoklis un zemes rente, bija bezbērnu nodoklis, apgrozījuma nodoklis tagadējā PVN vietā. Un katrs kļāt nākušais vai jaunieviestais likuma grozījums, izmaiņas, jāizlaiž caur savu skatu un pieredzes prizmu, jānostiprina galvā un vienkārši jāpielieto, jo tāds ir finansista darbs. "Es šo darbu saucu par radošu, jo mainās darba nosacījumi, mainās vide, skaitļi mainās, bet, jebkurā gadījumā, tas ir darbs un komunikācija ar cilvēkiem. Taču, pielietojot represīvās sodu metodes, negācijas ar gadiem nogulsnejas, jo sodīt cilvēkus ir grūti. Tagad ieņēmumu dienestā ir daudz izskaidrojošu semināru, uzņēmēji mācās, strādājam klientiem

Foto - Z. Logina

Vijai Škerbai sava profesija patīk. Viņa domā, ka nevienā darbā nav viegli, tāpat kā maize nav bez garozas. Taču labi padarīts darbs dod gandarījumu.

labvēlīgākā gaisotnē," uzskata V. Škerba, piebilstot, ka tagad šīs profesijas cilvēkiem strādāt ir daudz vieglāk, jo aprēķinus izdara datorprogrammas. Nav, kā agrāk, kad bija jāskaita kapeikas, kurām bieži vien bija tendence nesakrist un pabojāt nervus ne vienu vien dienu. "Ilgu laiku strādājam kopā ar Emeritu Brenčevu. Viņu pazīstu kā vienu no pirmajām, kam iegūta augstākā finansista izglītība. Pazīstu daudzus kolēģus, no kuriem var mācīties, kuriem var prasīt padomu, jo šajā darbā vajag dalīties ar savu darba pieredzi. Darbs sapņos nerādās, tas dod gandarījumu. Lai arī tagad apgalvo, ka darbs jāmaina ik pēc pieciem gadiem, ir profesijas, kurās pieredze ir kā bagāta augsne, lai iegūtu labāku ražu. Pamatvērtības nemainās, cilvēks uzkrāj pieredzi, veido savu bagāžu un ik dienas kļūst pieredzes bagātāks. Sākt ko jaunu bez pamatiem ne vienmēr ir tas labākais," domā V. Škerba.

Īsumā

Finansists - atbildīga profesija

Finansisti analizē, kā izmantot uzņēmuma ricībā esošos līdzekļus - naudu un citas materiālās vērtības, un prognozē līdzekļu pieaugumu nākotnē. Viņš izvērtē datus par uzņēmuma finansēm, piedalās investīciju jeb ieguldījumu projektu novērtēšanā. Finansists vērtē uzņēmuma esošo finanšu situāciju un regulāri seko līdzi izmaiņām. Balstoties uz finanšu pārskatiem - peļņas un zaudējumu aprēķinu, bilanci, naudas plūsmas pārskatu - viņš aprēķina dažādus finanšu rādītājus, ko pēc tam izmanto uzņēmuma novērtēšanā - piemēram, rentabilitāti, saistību atdevi, kapitāla apriti. Ja šie rādītāji neatbilst finanšu teorijā pieņemto rādītāju normām - pārsniedz šīs normas vai arī ir nepietiekami, finansists pēta, kas ietekmējis šo situāciju, un meklē finanšu rādītāju uzlabošanas iespējas, piemēram, samazinot izmaksas, samazinot kreditoru apjomus, mainot klientu apmaksas nosacījumus. Finansists izstrādā uzņēmuma finanšu plānu jeb budžetu. Viņš apkopo informāciju no dažādām uzņēmuma struktūrvienībām: pārdošanas apjomus un prognozētos ieņēmumus no pārdošanas nodaļas, preču ražošanai nepieciešamo izdevumu aprēķinu no ražošanas nodaļas, algu aprēķinus un citus ar personālu saistītos izdevumus no personāla daļas. Apkopoto informāciju finansists apvieno vienā kopējā uzņēmuma budžeta plānā, kurā var redzēt, cik lieli varētu būt ieņēmumi, izmaksas un peļņa. Pēc šī plāna apstiprināšanas finansists seko līdzi tā izpildei - uzmana, vai tiek pārdots pietiekami daudz preču, vai netiek pārsniegti plānotie izdevumi. Viņš arī saņem skaidrojumu no uzņēmuma darbiniekiem, kas atbildīgi par katru konkrēto procesu, un mēģina atrast situācijas risinājumu, ja tie neatbilst plānotajam. Balstoties uz budžeta plānu, finansists var prognozēt finanšu rādītāju attīstību nākotnē. Finansists nodarbojas ar uzņēmuma brīvo līdzekļu efektīvu izmantošanu - izvērtē visus iespējamus ieguldījumu veidus - depozīti, vērtspapīru iegāde, ieguldījumi citos uzņēmumos, un iesaka uzņēmuma vadībai piemērotāko un izdevīgāko veidu naudas ieguldīšanai. Finansists novēro situāciju tirgū un uzmana uzņēmuma naudas līdzekļu apjomu, lai nepieciešamības gadījumā varētu atgūt depozītos ieguldīto naudu vai pārdot ieguldījumu citos uzņēmumos. Finansists arī piedalās dažādos projektos, kas palīdz uzņēmumam piesaistīt papildu naudas līdzekļus - kredītu pieprasīšanas projektos, investoru piesaistes projektos. Finansists sagatavo visus nepieciešamos dokumentus - pārskatus, izmaksu tāmes, aprēķina, cik izdevīgs būs katrs investīciju veids, kādas būs uzņēmuma izmaksas un iegūtie labumi.

Darbs astoņas stundas dienā

Darbs parasti notiek biroja tipa telpās. Izvērtējot iespējamās naudas līdzekļu ieguldīšanas veidus, finansists bieži satiekas ar banku vai citu finanšu institūciju pārstāvjiem. Gadījumos, ja tiek iegādāti jauni īpašumi vai uzņēmumi, ir iespējama izbraukšana uz objektu dažādos Rīgas rajonos, Latvijas reģionos un pilsētās. Finansists strādā astoņas darba stundas dienā.

Darba iespējas ir plašas

Finansists var strādāt privātuzņēmumos, valsts iestādēs, bankās, apdrošināšanas kompānijās, uzņēmumos, kas sniedz finanšu konsultāciju un grāmatvedības pakalpojumus, un kā pašnodarbinātais.

Nepieciešama laba izglītība

Nepieciešama augstākā izglītība finansēs un/vai ekonomikā (mācību ilgums 4 - 5 gadi), vai profesionālā vidējā izglītība (mācību ilgums 4 gadi), savukārt grāmatveža specialitāti var apgūt augstskolās 4 - 5 gados vai 1. līmeņa profesionālās augstākās izglītības iestādēs 2 - 3 gadu laikā.

Izvērtē savas spējas!

Vai tevi interesē darbs ar skaitļiem? Vai proti analizēt informāciju, vai tev piemīt prasme saskatīt nākotnes iespējas? Vai tev padodas patstāvīga darbu veikšana un problēmu risināšana? Finansista profesijā būtiskas ir analītiska spējas, lai patstāvīgi varētu izvērtēt visus labumus, ko var dot ieguldījumi dažādos projektos. Svarīga ir arī prasme saskatīt radušās problēmas un atrast iespējamās risinājumus. Šīs iemaņas vari izkopt, darbojoties dažādās jauniešu organizācijās un pasākumu organizēšanā. Jau tagad mēģini interesēties par ekonomiskajiem procesiem - tas palīdzēs gūt priekšstatu par šo jomu. Īpašu uzmanību pievērs tādiem mācību priekšmetiem kā matemātika, informātika, psiholoģija un svešvalodas.

(Izmantotas aptaujāto finansistu domas un interneta materiāli)

Jaunākie žurnālu numuri

Mūsmājas

⇒ Dizaineres Agnese Stabiņa un Inga Bermaka piedāvā 4 bērniestabu variantus. *Drīz - 1.septembris - laiks padomāt, kā iekārtot vai pārkārtot mazā skolēna istabu vai stūrīti.*

⇒ Mazliet mistikas, senču gudrību par to, kā iepatīties mājas garīnam. Rubrikā "Maģija" šoreiz par rituāliem, kas būtu jāveic, iekārtojot priekšnamu, bet turpmāk arī par citām telpām - kādas krāsas

izvēlēties, kā kārtot mēbeles.

⇒ Viesos pie režisora un pasniedzēja Pētera Krilova pārsteidza tikšanās ar vārnu. *Putnu režisors pirms septiņiem gadiem izglābās no drošas nāves. Tāpēc arī raksta virsraksts "Cilvēki un dzīvnieki". Stāsts ir arī par citiem dzīvniekiem, par mājas sajūtu un, protams, par ikdienu. "Jāsaprot, ka mūsu iekšējais haoss kļūst par ārējo, kas izplatās. Iespējams, visi mēsli valstī rodas no tā, ka netiek ievērota lietu kārtība..." saka režisors Pēteris Krilovs.*

⇒ Aizrautīga reportāža no Ainas Poišas virtuves. Visi klātesošie tiek iesaistīti aukstās zupas Mammelbens gatavošanā. Ne tikai recepte, bet arī daudz vērtīgu atziņu par dzīves garšu.

⇒ Modes lieta - tadžina! Kā un ko gatavot tadžinā? Trauks, kurā sanāk lieliski dārzenu sautējumi.

⇒ Dārzā no viena gala vāc ražu, no otra - turpina sēt. Idejas, ko vēl iesēt šogad? Sācies dāliju ziedēšanas laiks. Noslēdz, izvēlies savu un nākamgad - iestādi!

⇒ Ja ir laiks rokdarbiem un ja patīk oriģinālas idejas, pamēģini uztaisīt viltus vitražu - no papīra. Izskatās gluži kā īsta! Noderēs padomi, kā darināt interesantas lietas dekupāžas tehnikā.

Veselība

⇒ Triumfs, ja grozā ir bumba vai... sēnes: Gunta Baško.

⇒ Meklējot zaudēto lapsenes vidukli. Žurnāla "Veselība" redaktore uz savas ādas izmēģināja brāļu Maijo diētu, lai uzlabotu figūru. Emocijas, prieku un vilšanos viņa iemūžināja dienasgrāmatā, kuru tagad driksti izlasīt arī tu. Diētas ārstei Lolītai Neimanei ir savs vērtējums par šo diētas plānu.

⇒ Insults, depresija, trakonams. Es esmu stiprāka! Inga Neperte piedzīvojusi visai dramatiskus notikumus, cenšoties atlabt pēc insulta, un vēlāk - arī ārstējoties no depresijas. Pateicoties dzīvespriekam, humora izjūtai un apņēmībai, viņai izdevās atlabt. Tagad Inga var dalīties padomos ar citiem, kuri arī cer pēc insulta ātrāk tikt uz kājām. Vingro, kusties, nezaudē dzīvesprieku, un drīz būsi atkal zirgā!

⇒ Blūzīte ciet, mammas pupa nav! Lēmums pārtraukt mazuļa barošanu ar krūti ir sarežģīts gan mammai, gan bērnam. Uzzini, kā sagatavoties šim notikumam bez puņķiem un asarām.

⇒ Kad baīl no tuvības... Bailes no tuvības un intimitātes sastopamas katram trešajam vīrietim un katrai astotajai sievietei. Patiesībā tas daudz pastāsta par cilvēka raksturu. Zināmi trīs ceļi, pa kuriem cilvēki visbiežāk bēg no tuvības.

⇒ Sekss kafijas vietā. Nebrīnies, ja pēc rīta sekss uz ielas saņem sveicienus pat no svešiniekiem. Izrādās, mīlēšanās agrās rīta stundās dod daudz dažādu labumu tavam ķermenim, turklāt - orgasmu tieši šajā laikā sasniegt ir visvieglāk.

⇒ Kas tu esi, Džūlija Čailda? Turpmāk katrā žurnālā izmēģināsim dzīvī un virtuvē uzburt vienu no receptēm, kas aprakstīta leģendārās amerikānietes un franču virtuves mīlētājas Džūlijas Čaildas pavārgrāmatā. Bez emocijām, asarām un priecīgiem "urra!" saucieniem neiztikt.

⇒ Fosfāti pārtikā - trausliem kauliem, ātrākai novecošanai un hiperaktivitātei. Pagarina uzglabāšanas laiku, piešķir ēdienam labāku izskatu un garšu - tie ir tikai daži no brīnumiem, kuru dēļ ražotāji produktiem mēdz pievienot fosfātus. Lai izvairītos no veselības sarežģījumiem, vērts sekot līdzi, cik daudz fosfātu nonāk vēderā.

Vēriģā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt žurnālu komplektu. Atbildes gaidām līdz 10.septembrim.

8. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 29 pareizas atbildes. Konkursa "Vēriģā acs" 7. kārtā veiksmē uzsmaidīja IVETA MEDNIECEI no Kupravas. Pēc balvas griezties redakcijā.

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko galvas laušanas miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu – žurnālu komplektu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 10.septembrim.

8. kārtā

		8	9	2	5		
5	1	3		8	7	2	
2	4						1
	3	6		1	2		
9							6
		2	3		4	1	
1						7	5
	8	5		9	1	4	2
		7	1	4	9		

Pareizas atbildes iesūtīja: S.Sirmā, A.Ruduks, S.Lazdiņš, S.Vēvere, E.Barkāne, Z.Šulce, N.Zelča, Z.Pulča, L.Lapss, M.Reibāne, D.Svarinskis, Z.Bērziņa, A.Logina, A.Logins, L.Kivkucāne (Balvi), K.Bricis, I.Medniece (Kuprava), E.Pērkone, V.Šadurska (Rugāju novads), L.Mežale (Šķilbēnu pagasts), I.Slišāne, O.Ločmele (Baltinava), I.Homko (Medņeva), I.Socka (Krišjāni), A.Mičule, A.Slišāns (Tilža), A.Zeltiņa (Vectilža).

7. kārtas uzvarētāja ir IEVA SLIŠĀNE no Baltinavas. Pēc balvas griezties redakcijā.

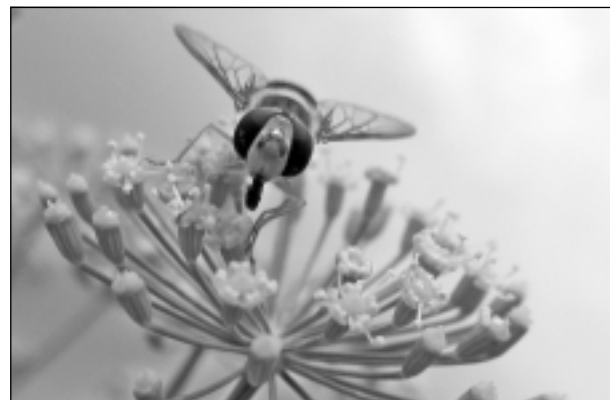
Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors balvā saņems žurnālu komplektu. Augusta tēma "Kā māku, tā maunu". Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

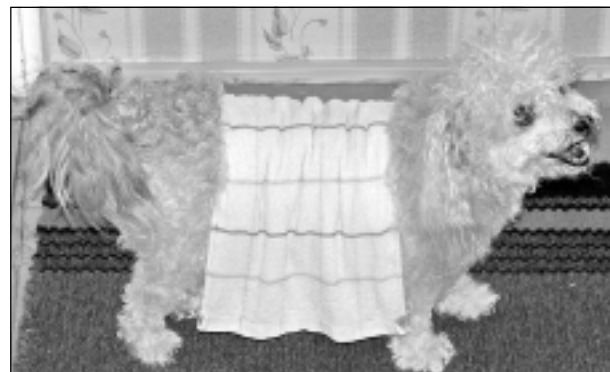
Kad gribas visiem parādīt mēli. Iesūtīja Rita Keiša.

Kas dārzā? Iesūtīja Liene Circene no Bērzpils.

Diendusa. Iesūtīja Marika Beča no Žiguriem.

Ja ārā +32, mitrs dvielītis netraucē. Iesūtīja Nikolajs Gorkins.

Konkursi arī - www.vaduguns.lv

Lappusi sagatavoja E. Gabranovs

Policijā

Policists pēc pārliecības

Kopš pērnā gada oktobra par kārtību un iedzīvotāju drošību Rugāju novadā rūpējas novada pašvaldības policijas vadītājs OĻEGS ALEKSANDROVS. Gados jaunajam policistam darbā palīdz ne vien laba profesionālā izglītība (pērn Oļegs pabeidza Latvijas Policijas akadēmiju, iegūstot jurista kvalifikāciju), bet arī pieredze valsts policijas darbā.

Kādi ir Rugāju pašvaldības policijas vadītāja pienākumi?

Manos pienākumos ietilpst organizēt novada pašvaldības policijas darbu, likumpārkāpumu profilakse, kontrole par Rugāju novada domes saistošo noteikumu "Par administratīvo atbildību Rugāju novada teritorijā" ieviešanu, sniegt palīdzību valsts policijai likumpārkāpumu apkarošanā. Izskatīt administratīvo pārkāpumu un pieņemt lēmumu patstāvīgi varu, piemēram, gadījumos, kad notiek alkohola lietošana sabiedriskās vietās pirmo reizi (otro reizi to izskata jau tiesā), par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu, ko izdara gājēji, par smēķēšanu neatļautās vietās un citos gadījumos. Diemžēl nauda, ko iekasēju kā naudas sodus, nenonāk novada, bet gan valsts kasē. Rugāju novads saņem tikai to soda naudu, ko iekasēju par auto-transporta apstāšanās un stāvēšanas noteikumu neievērošanu. Strādājot šajā amatā, esmu sastādījis 85 administratīvā pārkāpuma protokolus.

Ar kādiem pārkāpumiem ikdienā saskaraties visbiežāk?

Mācību gada laikā visvairāk protokolu sastādīju sakarā ar gājēju pārvietošanos pa ielas braucamo daļu. Mums izveidojusies laba sadarbība ar skolas direktori, kura mani informē par skolēnu pārkāpumiem. Apmēram trešdaļa no visiem protokoliem ir saistīta ar smēķēšanu. Vienu brīdi daudz protokolu sastādīju klaiņojošo suņu īpašniekiem par dzīvnieku turēšanas noteikumu pārkāpšanu. Mēneša laikā sastādīju apmēram piecus šādus protokolus. Pēc tam cilvēki tomēr sāka ievērot dzīvnieku turēšanas noteikumus, tādēļ pedējā laikā ar šādām sūdzībām vairs nesastopos.

Jums ir tikai 25 gadi. Vai novada iedzīvotāji jūs respektē kā varas pārstāvi?

Savā darbā ievēroju vienlīdzības principu un, lemjot par administratīvo sodīšanu, nešķiroju cilvēkus pēc sociālā stāvokļa. Protams, gadās, ka jauniešos nostrādā bara instinkts, viņi kļūst bravurīgi un runā pretī. Taču pirms tam strādāju valsts policijā, biju Rugāju pagasta iecirkņa inspektors - cilvēki mani jau pazīst. Bieži vien rugājiēši joprojām vērsas pie manis saistībā ar likumpārkāpumiem, kas nav manā kompetencē, jo nezina, ka vairs nestrādāju valsts policijā.

Vai kādreiz nācies pielietot arī fizisku spēku?

Diezgan bieži. Vairumā gadījumu, kad cilvēki lietojuši pārāk daudz alkohola.

Dzērāju visos novados pietiek. Kā Rugāju novadā cīnāties ar pārmērīgiem alkohola cienītājiem?

Ir tāds kontingents (pārsvarā tie ir jaunieši), kuri pēc pirmā protokola sastādīšanas sāk aizdomāties, jo zina, ka pēc otrā protokola sekos administratīvā tiesa, kas var piespriest gan diezgan krietnu naudas sodu, gan atņemt brīvību līdz piecpadsmit diennaktīm. Bet katrā pagastā ir arī cilvēki, kuriem alkohola lietošana ir neatņemama dzīves sastāvdaļa, kuri neko citu nedara. Tādus var aizturēt un līdz atskurbšanai ievietot izolatorā Balvos, bet nākamajā dienā viņš atgriežas un dara atkal to pašu. Ar tādiem ir grūti. Domāju, ka pēc kāda laika lūgšu Rugāju novada domei iegādāties alkometru, jo šobrīd, lai juridiski apstiprinātu, ka cilvēks dzēris, viņš jāved uz ekspertīzi Balvos. Alkometra iegāde atvieglotu gan manu darbu, gan iekonomētu degvielu. Turklāt, pirms pāris mēnešiem izdarītais izmaiņas Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kur nepilngadīgajiem atsevišķi paredzēta atbildība par alkohola lietošanu un smēķēšanu. Ar alkometra palīdzību es viegli varētu noteikt, kurš no jauniešiem ir dzēris, pat tad, ja no skata to īsti nevar noteikt.

Lai cik iemīļots būtu darbs, tā nav visa dzīve. Ar ko nodarbojaties no darba brīvajā laikā?

Kopā ar draudzeni audzējam gaļas lopus. Būdams pilsētnieks, pagaidām tikai mācos lauku darbus. Tā kā abi esam jauni cilvēki, cenšamies aizbraukt arī uz kādu balli. Vairums manu draugu dzīvo Balvos, tādēļ bieži vien satiekos ar viņiem, lai pasportotu. Tagad - vasarā uzspēlējam pludmales volejbolu. Pirms kāda laika spēlēju basketbolu Rugāju komandā pie Laura Krēmera, bet tagad ir grūti apvienot treniņus ar darbu.

Policista darbs saistīts ar izsaukumiem jebkurā diennakts laikā, bet jauniem cilvēkiem vakaros

Foto - I. Tušinska

Oļegs Aleksandrovskis. Rugāju novada pašvaldības policijas priekšnieks ir jauns un enerģisks. Būdams jurists ar augstāko izglītību, līdz 2009. gada rudenim Oļegs strādāja valsts policijā un Rugāju iedzīvotāju viņu pazina kā savu iecirkņa inspektoru.

dažkārt gribas izklaidēties! Vai darbs netraucē atpūtai?

No pirmdienas līdz piektdienai tā ir. Tomēr sestdiena un svētdiena man ir brīva, izņemot gadījumus, kad novadā notiek pasākumi. Ja izsauc, es neatsaku, aizbildinoties ar brīvdienu. Ja tomēr nedēļas nogalē esmu ielānējies apmeklēt kādu pasākumu vai doties izbraukumā, cenšos sarunāt ar kolēģi no valsts policijas Pēteri Berni, kurš šajā laikā nepieciešamības gadījumā dodas palīgā. Vienmēr cenšamies saskaņot savu rīcību un palīdzēt viens otram. Strādāt pašvaldības policijā darba grafika ziņā ir mazliet vieglāk nekā valsts policijā. Savulaik, strādājot par iecirkņa inspektoru valsts policijā, mani varēja izsaukt uz notikuma vietu jebkurā diennakts laikā. Pa īstam atpūsties varēju tikai atvaļinājumā. Tagad man ir savādāks darba režīms, taču vakaros un naktīs izsauc diezgan bieži, piemēram, uz ģimenes konfliktu risināšanu.

Spriegot pēc policijas statistikas, ģimenes konfliktu ir diezgan bieža parādība mūsu sabiedrībā. Jābūt labam psihologam, lai samierinātu satrakojušos laulātos. Kā rīkojaties šādu konfliktu gadījumos?

Daži saprot uzreiz, ka jānomierinās, citi nesaprot, kamēr pret viņiem nepielieto speciālus līdzekļus. Kad *saslēdz roku dzelžos* un vedu uz policijas iecirkni, tad gan sāk nomierināties. Ir, protams, gadījumi, kad jāsauc palīgā valsts policijas pārstāvji. Diemžēl man nav aizturēto konvojošanai speciāli aprīkota autotransporta. Vedu savā privātajā mašīnā, un aizturētais var nodarīt kaitējumu sev un apkārtnējiem. Pagaidām gan nekas tāds vēl nav gadījies! Bieži vien, kad cilvēks redz, ka gatavojos izsaukt valsts policiju un viņam draud kriminālprocess par pretošanos varas pārstāvim, pamazām sāk saprast situācijas nopietnību un nomierinās.

Vai nav tā, ka, atgriezies mājās pēc izolatorā pavadītas nakts, aizturētais izraisa vēl lielāku konfliktu?

Pašvaldības policijas pārstāvju galvenā funkcija ir konflikta brīdī pārkāpēju izolēt, pamatojoties uz cietušās puses iesniegumu, ar cerību, ka dusmas pāries un cilvēks sapratīs, ka rīkojies nepareizi.

Policista darbs nav no vieglajiem. Vai atceraties brīdi, kad nolēmāt izvēlēties tieši šo profesiju?

Līdz 9. klasei mācījos Balvu Valsts ģimnāzijā. Mēs bijām četri draugi, kas gribējām kļūt par policistiem, tādēļ pēc pamatskolas beigšanas iestājāmies Barkavas arodvidusskolā, kur apguvām kārtībasniece specialitāti, jo mums solīja, ka mācības šajā skolā atvieglos iestāšanos Policijas akadēmijā. Vēlāk visi trīs no mums reizē beidza arī policijas koledžu, bet ceturtais sāka strādāt emigrācijas dienestā. Iespaidu uz profesijas izvēli atstāja arī fakts, ka mans krusttēvs strādāja policijā. Kad izvēlejos profesiju, šis darbs bija respektabls, labi apmaksāts, ar sociālajām garantijām.

Informē policija

Notikumi, avārijas un noziedzīgi nodarījumi, kas Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Balvu iecirkni reģistrēti laikā līdz 17. augustam.

Aiztur reibumā

Laikā no 13. līdz 17. augustam Balvu policijas iecirkņa teritorijā alkohola reibumā sabiedriskā vietā aizturētas desmit personas.

Brauc ar velosipēdu reibumā

13. augustā Balvos aizturēts 1961. gadā dzimis vīrietis, kurš velosipēdu vadīja, atrodoties reibuma stāvoklī.

Izraisa ģimenes konfliktu

13. augustā Rugāju novadā 1964. gadā dzimis vīrietis izraisīja ģimenes konfliktu.

Nozog kokmateriālus

13. augustā no kādas pļavas Baltinavas novadā nozagts viens kubikmetrs sausas priedes koksnes. Uzsākts kriminālprocess. Vainīgais noskaidrots.

Vada automašīnu reibumā

15. augustā Rugāju novadā aizturēts 1990. gadā dzimis vīrietis, kurš vadīja automašīnu Audi 80, atrodoties reibuma stāvoklī.

Nozog automašīnu

15. augustā Balvos 1974. gadā dzimis vīrietis konstatēja, ka no mājas pagalma nozagta viņam piederoša automašīna Mercedes Benz. Uzsākts kriminālprocess. Vainīgā persona aizturēta un automobilis atgriezts īpašniekam.

Vada automašīnu stiprā reibumā

16. augustā Baltinavas novadā policijas darbinieki aizturēja 1970. gadā dzimušu vīrieti, kurš vadīja automašīnu Opel Omega, atrodoties alkoholisko dzērienu iespaidā. Aizturēšanas brīdī vīrieša izelpā konstatētais alkohola daudzums pārsniedza četras promiles.

Joprojām daudz iereibušo

No 6. līdz 12. augustam Balvu iecirknī reģistrēti 43 dažādi notikumi. Uzsākti 9 kriminālprocesi. Sastādīti 18 administratīvie protokoli, no tiem: 16 par atrašanos sabiedriskā vietā reibuma stāvoklī. Reģistrēti 2 ceļu satiksmes negadījumi, vienā no tiem viens cilvēks cieta. Par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem sastādīti 43 protokoli, trīs no tiem - velosipēdu vadītājiem par transporta līdzekļa vadīšanu alkoholisko dzērienu reibumā.

A. Laizāne, Valsts policijas Latgales reģiona policijas pārvaldes priekšnieka palīdzes pienākumu izpildītāja

Īsumā

Aglonā – bez traģēdijām

Atskatoties uz Aglonas svētku norisi, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta mediķi ir gandarīti, ka, par spīti karstajam laikam, traģiski veselības pasliktināšanās gadījumi svētku laikā nav novēroti. No 11. līdz 15. augustam 100 Neatliekamās medicīniskās palīdzības mediķi nodrošināja palīdzības sniegšanu Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētku apmeklētājiem. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta mediķu no Balviem viņu vidū nebija.

Kopumā šajā laikā medicīniskā palīdzība sniegta 1635 gadījumos, tajā skaitā 20 cilvēki hospitalizēti. NMPD komunikāciju speciāliste Laura Bundule stāsta, ka biežāk palīdzību cilvēki lūdza sestdien: "Sestdien neatliekamo medicīnisko palīdzību mediķi sniedza 903 gadījumos, 15 cilvēkus šinī dienā hospitalizēja. Savukārt svētdien medicīnisko palīdzību saņēma 574 cilvēki, 5 no kuriem tika nogādāti slimnīcā." Iemesli sūdzībām bijuši dažādi: sasitumi, aizdomas par kaulu lūzumu, hronisku slimību paasināšanās, mandeļu iekaisums, galvas sāpes, noberzumi, nelielas brūces, kuņģa zarnu trakta problēmas, karstuma un fiziskas slodzes izraisīts vispārējs nogurums, asinsspiediena paaugstināšanās, slimnīcā nogādāta arī viena grūtniece.

Mierīgi svētki Aglonā pagāja arī valsts policijas darbiniekiem. Kārtību uz ceļiem palīdzēja nodrošināt pieci Balvu iecirkņa policisti. "Šogad svētki Aglonā bija ļoti labi organizēti. Nebija ne avāriju, ne sastrēgumu. Iespējams, tādēļ, ka bija izveidotas divas jaunas stāvvietas," atzīst Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Balvu iecirkņa Kārtības policijas nodaļas priekšniece Rīta Kravale.

Aktuāli

Lauksaimniekiem atmaksās akcīzes nodokli par jūliju

Grozījumi paredz, ka lauksaimniecības produkcijas ražotāji, kas 2010.gada jūlija mēnesī iegādājušies dīzeļdegvielu ar akcīzes nodokli, ir tiesīgi saņemt akcīzes nodokļa atmaksu, atbilstoši noteikumu Nr.444 nosacījumiem.

Lai nodrošinātu akcīzes nodokļa atmaksu, Lauku atbalsta dienests (LAD) aicina lauksaimniecības produkcijas ražotājus līdz šī gada 31.augustam LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs iesniegt dokumentus un dīzeļdegvielas iegādi apliecināšos dokumentus vai to kopijas, uzrādot oriģinālu.

Minēto atmaksu par jūlijā iegādāto degvielu var saņemt tie lauksaimniecības produkcijas ražotāji, par kuriem LAD, saskaņā ar noteikumu nosacījumiem, ir pieņēmis lēmumu par piešķirto dīzeļdegvielas daudzumu un, iegādājoties degvielu, viņi norēķinājušies, veicot bezskaidras naudas darījumu.

Akcīzes nodokli atmaksās tikai par to saņemtās dīzeļdegvielas daudzumu, kas iegādāts 2010.gada jūlijā un par kuru samaksa izdarīta līdz 15.augustam.

Par to degvielas daudzumu, par kuru tiks veikta akcīzes nodokļa atmaksu par jūlija mēnesī iegādāto dīzeļdegvielu, tiks samazināts kopējais 2010./2011. saimnieciskajam gadam piešķirtais degvielas limits.

Iesnieguma veidlapa akcīzes nodokļa atmaksai atrodama LAD mājas lapas www.lad.gov.lv sadaļā Akcīzes degviela.

Piešķir 100 litrus no akcīzes nodokļa atbrīvotās dīzeļdegvielas 1 ha

Lauku atbalsta dienests (LAD) informē, ka lauksaimniekiem izsūtīti lēmumi par piešķirto dīzeļdegvielas gala limitu (100 litri uz atbilstošo lauksaimniecības zemes hektāru), kurai piemēro akcīzes nodokļa atbrīvojumu.

Minētie 100 litri no akcīzes atbrīvotās dīzeļdegvielas piešķirti 2010./2011. saimnieciskajam gadam, t.i. no 2010.gada 1.jūlija līdz 2011.gada 30.jūnijam.

Degvielu ar akcīzes nodokļa atbrīvojumu var iegādāties no tirgotājiem, kuri reģistrējušies šādas degvielas tirdzniecībai. Šobrīd degvielas tirdzniecību nodrošina aptuveni 270 degvielas uzpildes stacijas. To saraksts regulāri tiek aktualizēts un publicēts LAD mājas lapā www.lad.gov.lv.

Pēc datu salīdzināšanas ar Valsts ieņēmumu dienestu un Lauksaimniecības datu centru, līdz 19.jūlijam tika piešķirts sākotnējais degvielas limits katram lauksaimniekam - 40 litri par hektāru.

Zini un izmanto

Zemes izpircēji, pasteidzieties!

Lauku zemes izpircējiem, kuri likumā noteiktajā termiņā ir veikuši priekšapmaksu par faktiskajā lietošanā esošu zemi un zemesgabala robežu plāns iesniegts reģistrācijai Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā pēc 2009.gada 31.augusta, iesniegums lēmuma pieņemšanai par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu jāiesniedz Valsts zemes dienesta reģionālajai struktūrvienībai līdz 2010.gada 31.augustam.

Šis termiņš attiecas arī uz personām, kurām zemes izpirkšanas pieprasījuma izskatīšanas brīdī nebija tiesību izpirkt zemi, bet tiesības var būt radušās laikā līdz 2010.gada 31.augustam (iegūta Latvijas Republikas pilsonība, nokārtota mantojuma apliecība).

Gan lauku, gan pilsētas zemes izpircējiem zemes izpirkuma līgums ar valsts akciju sabiedrību "Latvijas Hipotēku un zemes banka" jānoslēdz ne vēlāk kā līdz 2010.gada 30.decembrim, arī gadījumā, ja lēmumā, ar ko zeme piešķirta īpašumā par samaksu, norādīts cits termiņš šāda līguma noslēgšanai. Zemes koplietošanas gadījumā visi koplietojami vienlaikus slēdz vienu zemes izpirkuma līgumu.

Ja līdz 2010.gada 30.decembrim nav noslēgts zemes izpirkuma līgums ar valsts akciju sabiedrību "Latvijas Hipotēku un zemes banka", arī tādā gadījumā, ja līdz zemes kadastrālajai uzmērīšanai un izpirkuma līguma slēgšanai ir veikta priekšapmaksu, zemes lietotājs zaudē zemes lietošanas tiesības un iegūst zemes nomas tiesības uz tā lietošanā bijušo zemi. Par šo zemi ar pašvaldību noslēdzams zemes nomas

līgums, un dzīvojamās ēkas īpašnieks vai augļu dārza lietotājs, kuram zeme piešķirta ar apbūves tiesībām, šo zemi turpmāk var atsavināt Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likumā noteiktajā kārtībā, taču tā nav atsavināma vai iznomājama citai personai. Zemes nomas līgumu slēdz uz laiku, kas nav mazāks par 10 gadiem, ja vien zemes nomnieks nevēlas noslēgt zemes nomas līgumu uz īsāku termiņu. Persona nevar atteikties noslēgt zemes nomas līgumu. Zemes nomniekam ir tiesības zemes nomas līgumu ierakstīt zemesgrāmatā.

Inženierbūvju reģistrācija

Izdarīti grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 14.pantā, paredzot, ka, ar 2010.gada 1.janvāri, ar nekustamā īpašuma nodokli apliekamām inženierbūvēm ir obligāti veicama kadastra objekta noteikšana, kas ietver inženierbūves uzmērīšanu, tās kadastrālo vērtēšanu un reģistrāciju Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā.

Atbilstoši Kadastra likuma Pārejas noteikumu 20. un 21.punktam, Kadastra informācijas sistēmā neregistrētas, ar nekustamā īpašuma nodokli apliekamas inženierbūves īpašniekam vai, ja tāda nav - tiesiskajam valdītājam, vai, ja tāda nav - lietotājam, ir pienākums šīs būves deklarēt. Personām, kuru lietošanā ir inženierbūves, kas nav reģistrētas Kadastra informācijas sistēmā, iesniegt deklarāciju Balvu novada pašvaldības Saimnieciskajā pārvaldē līdz 2010.gada 1.septembrim.

Vairāk informācijas Balvu novada domē pie Saimnieciskās pārvaldes zemes lietu speciālistiem.

Neapstrādātā lauksaimniecībā izmantojamā zeme

30. jūlijā stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi "Kārtība, kādā apseko un nosaka neapstrādātās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platību un sniedz informāciju par to".

Saskaņā ar likumu "Par nekustamā īpašuma nodokli" 3. panta astoto daļu, neapstrādātā lauksaimniecībā izmantojamā zeme ir visa lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība zemes vienībā, ja vairāk nekā 70 procentu no lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības attiecīgajā zemes vienībā līdz kārtējā gada 1. septembrim netiek izmantoti lauksaimniecības produktu ražošanai vai audzēšanai, ieskaitot ražas novāk-

šanu, dzīvnieku ganišanu un turēšanu lauksaimniecības nolūkiem.

Šā likuma 3. panta 11. daļa paredz papildus 1,5% pamatlīkmei aplikt ar nekustamā īpašuma nodokļa 1,5% papildlīkmi neapstrādātu lauksaimniecībā izmantojamo zemi, izņemot zemi, kuras platība nepārsniedz vienu hektāru vai kurai normatīvajos aktos ir noteikti lauksaimnieciskās darbības ierobežojumi. Lai noteiktu, kuram nodokļu maksātājam jāpiemēro papildlīkme, Lauku atbalsta dienests vizuāli apseko lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības un sniedz informāciju vietējām pašvaldībām papildlīkmes aprēķināšanai. Par zemes platībām informāciju sniedz Valsts zemes

dienests. Apsekošanu veic bez zemes vienības īpašnieka, tiesiskā valdītāja vai to pārstāvju klātbūtnes. Pēc tam dienests apkopo apsekošanas laikā gūto informāciju par zemes vienībām.

Var uzskatīt, ka lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība netiek uzturēta labā lauksaimniecības un vides stāvoklī, ja līdz kārtējā gada 1. septembrim tajā vismaz vienu reizi nav veikta pļaušana, zāles novākšana vai sasmalcināšana un izkliešana.

Lauku atbalsta dienests līdz kārtējā gada 1.novembrim iesniedz vietējām pašvaldībām informāciju par neapstrādātajām lauksaimniecībā izmantojamās zemes vienībām. Pēc iesniegtās informācijas pašvaldība aprēķina nekustamā īpašuma ienākuma nodokli.

Vai abonēji Vaduguni septembrim?

Saliec mozaīku

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas apstiprinājums par loterijas saņemšanu Nr. 4564.
Ar loterijas noteikumiem var iepazīties redakcijā, reklāmas kabinetā.

Katrā augusta "Vaduguns" numurā jūs atradīsiet fragmentu no kādas fotogrāfijas. Lai iegūtu šo fotogrāfiju, jums pareizi jāsavieno visos augusta numuros publicētie fragmentu gabaliņi. Kopā veidosies bilde. Ja šo bildi, salīmētu uz lapas, atsūtīsiet uz redakciju, jums būs iespēja laimēt loterijā.

LAIMĪGIE UZVARĒTĀJI BŪS DIVI. KATRS NO VIŅIEM IEGŪS VEIKALA "MAXIMA" PIEŠKIRTU DĀVANU ČEKU 10 LATU VĒRTĪBĀ.

18.augusts	Naktī:	Dienā:	19.augusts	Naktī:	Dienā:
	14 ... 16 °C	17 ... 25 °C		12 ... 14 °C	10 ... 15 °C
	↑	↗		↗	↘
	1 - 3 m/s	1 - 3 m/s		1 - 3 m/s	3 - 6 m/s
20.augusts	Naktī:	Dienā:	21.augusts	Naktī:	Dienā:
	4 ... 6 °C	8 ... 18 °C		3 ... 5 °C	9 ... 18 °C
	↙	↙		↓	↓
	1 - 3 m/s	1 - 3 m/s		1 - 3 m/s	3 - 6 m/s

Piedāvā darbu

Piedāvā darbu pavāram - veikalvedim.
Tāl. 29199430, 64521051.

Vajadzīgi strādnieki daudzdzīvokļu (3-stāvi) mājas jumta nomaiņai.
Tāl. 26335081.

Vajadzīga slaucēja. Tāl. 28350156.

Vajadzīga brigāde jaunaudzē kopšanai. Tāl. 29218214.

Vajadzīgi zāģeri. Tāl. 28638022.

Pērk

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus. Samaksa tūlītēja. Tāl. 64546765, 29411033.

Iepērk kaušanai visu veidu mājlopus. Tāl. 29320237, 64546681

SIA "AIBI" pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, altas, cūkas. Labas cenas! Tāl. 26142514, 20238990.

SIA "Senlejas" pērk liellopus, jērus. Samaksa tūlītēja. Tāl. 65033720, 65033730, 26517026, 26604491.

Z/s "Strautiņi" pērk meža īpašumus, cirsma. Samaksa tūlītēja. Tāl. 29113399.

Pastāvīgi pērk piena teļus, bullišus, telītes vecumā līdz 3 mēn. Labas cenas! Tāl. 26673792.

Pērk zarus un krūmus šķelšanai. Tāl. 26423146.

Pērk mežus, cirsma, visu veidu apaļkoku pie ceļa. Tāl. 29100239.

SIA "Sendija" iepērk meža pie ceļa taru, papirmalku. Pērk cirsma. Tāl. 29495199.

Pērk televizoru bez dekodera. Tāl. 28645406.

Pērk traktora piekabi. Tāl. 26146482.

Pērk piekabi rulonū vešanai. Tāl. 29217447.

Pērk lietotu lentzāģi. Tāl. 29156866.

Steķentavā iepērk brūklenes un gailenes (13.00-21.00). Tāl. 28638022.

Atrasts

Pie redakcijas soliņa atstāts maisiņš ar drēbju pirkumu. Interesēties redakcijā.

Dažādi

Sestdien, 21. augustā, Balvu tirgū PĀRDOS PAKLĀJUS UN GRĪDAS CELIŅUS
Varēs arī pasūtīt vēlamajā izmērā, krāsā un formā.
Tāl. 29255310.

Treilera pakalpojumi.
Tāl. 29113399.

Dziednieks JĀZEPS KANCĀNS pieņems Balvos 19., 26. augustā.
Palīdz atbrīvoties no galvassāpēm, osteohondrozes, roku tīrīšanas, mugūras, locītavu sāpēm, asinsvadu, sirds un iekšējo orgānu slimībām.
Tāl. 29464873.

Veikalā "KAPRĪZE" sieviešu veļai jauns pievedums par patīkamām cenām.

Rok diļkus, grāvjus, tira grāvjus, līdzina diļa krastus. Izbūvē ceļus lauku sētām. Piegādā granti, smilti, šķembas (dažādas frakcijas). Tāl. 29113399.

Pārvadā mājlopus (specpiekabe), metāllūžņus. Tāl. 29230080.

Piegādā smilti, granti, šķembas, remontē, greiderē ceļus un caurtekas. Ekskursijas pēc pieteikuma - lēti. Veic kravu pārvadājumus (ar iekraušanu un izkraušanu). Tāl. 29105572.

Piegādā smilti, granti, melnzemi. Tāl. 29433126.

Novāc zarus. 29199067.

Vēlas irēt mēbelētu 1-istabas dzīvokli. Tāl. 28634019.

Pļauj, smalcina. Tāl. 29154177.

Spiež ābolu sulu 10 l - Ls 1. Tāl. 28342398.

21. augustā plkst. 10.00 KOZLOVAS kapu sakopšanas talka.

Pārdod

Z/S "Kotiņi" pārdod pārtikas rapšu eļļu, lopbarības miltus. Iespējama piegāde. Tāl. 26422231, 27877545, 64546265.

Pārdod graudu kombainu "Jeņisej". Tāl. 26473164.

Pārdod govī, Ls 250. Tāl. 29283826.

Pārdod sivēnus. Tāl. 26329184.

Pārdod bērnu ratiņus, aktivitātes centriņus. Tāl. 26302290.

Pārdod Ford Escort, 1995.g., Universāls, 1,6, 16 v, tumši sarkana, TA, āķis, Ls 400. Tāl. 29203744.

Pārdod sivēnus; pērk metāla cauruli, diam. 200 mm, garums - 6-8 m. Tāl. 25435717.

Pārdod sintezatoru YAMAHA-403 ar lielu mūzikas sastādīšanas programmu, jaunā izlaiduma, 2008.g. Tāl. 26069163.

Pārdod dienziēdes. Tāl. 28620038.

Pārdod LUAZ-968M, virsbūve teicamā kārtībā, eksporta variants. Tāl. 26341913.

Pārdod Mazda 626, universāls, 2000.g., 2,0, nobraukums 110 000 km, tikko no Vācijas. Tāl. 29442654.

Pārdod, maina motociklu IŽ-56. Tāl. 26463062.

Pārdod lietotas elektroplītis. Tāl. 26463062.

Lēti pārdod istabas puķes. Tāl. 29944271.

Pārdod rezerves daļas (Krievija). Tāl. 26451128.

Pārdod Mazda 929 GLX, jauna TA. Tāl. 26999657.

Pārdod vieglās automašīnas piekabi. Tāl. 26999657.

Pārdod BMW-520, 1993.g. Tāl. 26160964.

Pārdod gadu vecu gaļas šķirnes telīti. Tāl. 28652106.

Pārdod māju Medņevā. Tāl. 26271934.

Pārdod malku. Tāl. 27818085.

BALTINAVAS NOVADA DOME AICINA PIETEIKTIES DARBĀ UZ PROJEKTA PROGRAMMAS "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.5.3.1. AKTIVITĀTI "Speciālistu piesaiste plānošanas reģioniem, pilsētām un novadiem" uz realizācijas laiku 2,5 gadi uz 0,5 darba slodzēm

ŠĀDĀ VAKANCĒ: JURISKONSULTS

PRASĪBAS PRETENDENTAM:

- augstākā izglītība;
- pieredze juriskonsulta darbā;
- labas komunikācijas spējas;
- vēlama darba pieredze attiecīgajā darba jomā;
- 12 mēnešu periodā pirms projekta darba uzsākšanas nav bijis darba attiecībās ar Baltinavas novada domi;
- prasme strādāt ar datoru;
- valodu prasme - divas svešvalodas (viena obligāta no ES dalībvalstu valodām).

Vienāda vērtējuma rezultātā, priekšrocība Baltinavas novada iedzīvotājiem. Dokumentus iesniegt Baltinavas novada domē, pēc adreses Kārsavas ielā 16, Baltinavā, Baltinavas novads, LV-4594, līdz **06.09.2010.**

Līdzjūtības

Un tad nāk atmiņas:

*Pēdējais skūpstis un glāsts,
Pēdējais skatiens un smaids,
Tad - lūpās sastindzis vaids.
Un tad nav vairs itin nekā,
Kur gan viss varēja palikt tā?
Tikko vēl sacīji man - labrīt!
Un nu jau smiltis pār tevi krīt.*

Lai mūsu līdzjūtība ir atbalsts sāpju brīdī **Ilzei Kozlovskai un tuviniekiem, ELIZABETI BUŠU** mūžības ceļā pavadot.

Balvu poliklinikas kolektīvs

Zvaigznes neizdzies, tās tālumos iet,

*Un deg, mūžiņi debesis mirdz.
Tā arī no cilvēka vēl paliek -
Mūža darbs, ko silidjusi sirds.*

Kad pār ziediem klusi list asaru lāses, skumju brīdī esam kopā un izsakām līdzjūtību **Ilzei Kozlovskai**, māmiņu un slimnīcas ilggadējo darbinieci **ELIZABETI BUŠU** mūžībā aizvadot.

Balvu slimnīcas administrācija

*Mana baltā, māmiņa mana,
Nu tev visa dzīvē ir gana.*

*Gana strādāts, darīts un veikts,
Gana cilvēkiem labdienu teikts.*

Izsakām patiesu līdzjūtību **Ilzei Kozlovskai ar ģimeni un pārējiem tuviniekiem**, pavadot māmuļu **ELIZABETI BUŠU** mūžībā. Uzņemšanas nodaļas kolektīvs

*Tavai gaitai nav gala,
Jo bērni turēs gaišu pavarda liesmu
Un mazbērni - tevīs iesāktos dziesmu.*

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Evelīnai Kozlovskai ar ģimeni**, miļo vecmāmiņu **ELIZABETI BUŠU** mūžībā pavadot. Raibekazu ģimene

*Laiks apstājies ar skarbu piesitienu,
Nav rītdienas, ir tikai vēju balss.
Un kādai mīlai, labai sirdij*

*Nekad vairs nesāpēs, ne arī sals...
Mūsu visdziļākā līdzjūtība **Albertam, Ilzei, Evelīnai un Imantam**, sievu, māti, vecmāmiņu un sievasmāti **ELIZABETI BUŠU** mūžībā aizvadot. Rudziņu un Krēmeru ģimenes*

Dziļās sērs paziņojam, ka mūžībā aizgājis JĀNIS KLEINS

29.06.1941. -16.08.2010.

Atvadišanās 20. augustā plkst. 12.00 no Rožu kapsētas kapliņas uz luterāņu kapiem.

TUVINIEKI

*Aizvērās acis, kas sargāja mani,
Apstājās sirds, tā, kas mīlēja mani.
Sastinga kājas, kas gāja dēļ manis.
Norima rokas, kas auklēja mani.*

(Māsa Marija Stefana)

Vispatiesākā līdzjūtība **Ilzei Kozlovskai un tuviniekiem**, pavadot klusajā aizsaules dārzā māmiņu **ELIZABETI BUŠU**. Ginekoloģijas un dzemdību nodaļas kolektīvi

Aiz tevis paliks mājvieta, gudrību krātuve, zinību aka.

*Mīļvieta - labus vārdus, kas saka,
Domas, kas dvēseles pamatus tur,
Aiz tevis paliks atmiņas, kas mīlestībā degs,
Ar asarām un klusumu, kad dzimtā zeme segs.*

Kad sirdi smeldzīga sāpe un sāļās asaru lāses rit pār vaigiem, izsakām visdziļāko līdzjūtību **Ilzei Kozlovskai ar ģimeni**, miļo **MĀMIŅU, VECMĀMIŅU** mūžības ceļā pavadot.

Māsu padome

*Tikai tavā pavardā, māt,
Uguns tik silti kuras,
Kā dzirkstis viena pie otras turas,
Un neizkvēl, neizdzies... (I.Rudene)
Klusa un patiesa līdzjūtība **Imantam Kozlovskim ar ģimeni**, **ELIZABETI BUŠU** Dieva mierā pavadot.
Neatliekamās palīdzības kolēģi Balvos*

*Trīs sauļas vasaras, dzimtenes vasaras
Dodiet man līdzī, kad šī saule riet.
Nevajag nopūtu, nevajag asaru!
Klusu! Lai kamene ķimenēs dzied!
Skumstam par **KIRILA DORU** aiziešanu mūžībā un izsakām patiesu līdzjūtību **Matrjonai Šilovai un pārējiem tuviniekiem**.
Mājas iedzīvotāji "Kurnā", Anna, Aldis*

*Saule nenodzīsa. Palika arī pasaule visa.
Tikai cilvēks projām gāja uz zemes mājām. (D.Avotiņa)
Mūsu visdziļākā līdzjūtība **Guntai Trupovnieci**, pavadot **TĒVU** mūžības ceļā.
VVD Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes kolēģi*

Ikvienam ir iespēja isi un konkrēti pateikt paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās - tikai 2 latus par 25 vārdiem. Jo šī ir "Pateicības dubultziņa".

Bērnpils ģimeņu atbalsta fonda vadītāja Z.Kozure pateicas Balvu novada domes priekšsēdētājam Jānim Trupovniekam, izpilddirektorei Intai Kaļvai, deputātiem, pārvaldniekam Ādolfam Sergevičam par palīdzību. Paldies!

Etnogrāfiskais ansamblis pateicas G.Bartkevičam, šoferim Arnim par iespēju būt svētvietā Aglonā. Vēlam visiem Dievmātes aizbildniecību.

Baltinavas muzikantu paldies L.Siliņai un šoferim Anatolijam par palīdzību ekstremālā situācijā.

Apsveikumi

Cauri gadiem skan vēl kāzu maršs,
Skan svinīgs, aicinošs - kā todien.
Jūs atskatoties zināt šodien,
Cik daudz kas kopā jāpārvar.

Mīļi sveicam **Gunu** un **Vilni Rižanovus** sudraba kāzās!
Lai gaiši un laimīgi kopdzīves gadi.
Brāļa un krustmātes ģimene, un mamma

Apsveicu **Valdi Dzeni** jubilejā! Valentīna

75 rozes, veselību **Irēnai Sockai!** Gribkovieši

Birutīņ! Sveiciens kāzu jubilejā! Tautvaris

Ilguci! Miļšveicieni dzimšanas dienā! Velta

Raimond! Sveicam 44. dzimšanas dienā! Ģimene

Visskaistākās rozes **Leokādijai** Žiguros! Marina

Kur mācīties?

Juridiskā koledža aicina studēt divgadīgās augstākās izglītības programmās:

- Tiesību zinātnes
- Cilvēku resursu vadība

Dokumentus pieņem no 25.augusta

trešdienās un piektdienās no plkst.16.00 līdz 19.00

Gulbenē, Likā ielā 21, tālr. 29224936; 67508005; 29454614

Valmierā, L.Paegles ielā 40, tālr. 29191804; 67508005; 29454614

Informācijas dienas: 24.augustā plkst.18:00 Gulbenē,

25.augustā plkst.18:00 Valmierā

www.jk.lv

UZMANĪBU!

Izmanto iespēju un studē lētāk!
18.augustā dokumentus studijām
Rīgas Pedagoģijas un izglītības
vadības akadēmijas Alūksnes
filialē vēl pieņem bez maksas.

**Piedāvājam skolotāju,
komercdarbības, biroja
administrators un darba
aizsardzības studiju
programmas.**

Dokumentus pieņemam līdz
20.augustam!

Kontakttālruni: 64381168, 26443798.

e-pasts: aluksne@rpiva.lv

Tilžas vidusskola

2010./11. m.g. uzņem

10.klasē:

- vispārējās vidējās izglītības vispārīglītojošā virziena programmā;
  - vispārējās vidējās izglītības profesionāli orientētās programmās:
    - komerczinības
    - valsts aizsardzība.
- Skolai ir internāts.

Apsardzes kursi, ieroči.
Tālr. 29107155.

Paziņojums

BALTINAVAS NOVADA DOME AICINA PIETEIKTIES DARBĀ UZ PROJEKTA PROGRAMMAS "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.5.3.1. AKTIVITĀTI "Speciālistu piesaiste plānošanas reģioniem, pilsētām un novadiem" uz realizācijas laiku 2,5 gadi uz 0,5 darba slodzēm

ŠĀDĀ VAKANCĒ:

PROJEKTA VADĪTĀJS

PRASĪBAS PRETENDENTAM:

- augstākā izglītība;
- pieredze projektu vadības darbā;
- labas komunikācijas spējas;
- vēlama darba pieredze attiecīgajā darba jomā;
- 12 mēnešu periodā pirms projekta darba uzsākšanas nav bijis darba attiecībās ar Baltinavas novada domi;
- prasme strādāt ar datoru;
- valodu prasme - viena svešvaloda (viens obligāta no ES dalībvalstu valodām).

Vienāda vērtējuma rezultātā, priekšrocība Baltinavas novada iedzīvotājiem. Dokumentus iesniegt Baltinavas novada domē, pēc adreses Kārsavas ielā 16, Baltinavā, Baltinavas novads, LV-4594, līdz **06.09.2010.**

*Jaunākais un aktuālākais
novadu dzīvē*

Vai abonēji

Vaduguni

septembrim?

Redakcijā var abonēt līdz 25.augustam

Darbdienās no plkst.8.00 līdz 17.00

Pasta nodaļās ar tiešsaistes pieslēgumu līdz

25.augustam

Pārējās pasta nodaļās un pie pastniekiem līdz

19.augustam

**Neizgērb
sevi!**

**Viss skolai
tikai par 1 Ls!**

Superlats veikali visā Latvijā.

Balvos, Partizānu ielā 3

superlats

Lats ir kļuvis vērtīgāks

Indekss
3004

Vaduguns

IZNĀK TREŠDIENĀS, SESTDIENĀS

IZDEVĒJS

SIA "BALVU VADUGUNS"

Nodokļu maksātāju apliecības Nr.

LV 43203002982

REDAKCIJAS ADRESE

TEĀTRA IELĀ 8

BALVOS, LV-4501

NORĒĶINU KONTS

A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ

Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5,

kods UNLALV2X

Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.

Datorsalikums-

SIA "Balvu

Vaduguns",

G.LIELMANIS

Iespējam SIA "Latgales

Druka", Rēzeknē,

Baznīcas 28

TIRĀŽA - 4590

REDAKTORS E.GABRANOVŠ T.64522534, 29360850

LITERĀRĀ REDAKTORE S.KARAVOIČIKA - T.64522126

ŽURNĀLISTI: Z.LOGINA, I.ZINKOVSKA - T.64520962

M.SPRUDŽĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260, A.SOCKA -T.64520961

KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126

REKLĀMA D.DIMITRIJEVA- T.64507018; 26161959

GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 64507019

ŽURNĀLISTI- 29360851; 26555382

FAKSS -

64522257

Tālrunis-

autoatbildētājs

- 64520961

E-mail: vaduguns@apollo.lv